

BAROMETER VAN DE VERENIGINGEN – 2024

Resultaten telefonische enquêtes – 11de meting

November 2024

ACHTERGROND

1.1

Evolutie van de Barometer Verenigingen

2010

315 enquêtes

Geen onderverdeling

Foutenmarge van 5,5%

2011

500 enquêtes

14 individuele interviews

Foutenmarge van 4,3%

Onderverdeling van de enquêtes per:

- sector;
- taalgemeenschap;
- jaarlijks budget.

2012

700 enquêtes

9 individuele interviews

Foutenmarge van 3,7%

Onderverdeling van de enquêtes per:

- sector;
- taalgemeenschap;
- jaarlijks budget.

2013-2016

700 enquêtes

9 individuele interviews

Foutenmarge van 3,7%

Onderverdeling van de enquêtes per:

- sector;
- taalgemeenschap;
- jaarlijks budget.

Quota op personeel (sinds 2014)

Evolutie van de Barometer Verenigingen (ctd.)

2018

700 enquêtes

7 individuele interviews

Foutenmarge van 3,7%

Onderverdeling van de enquêtes per:

- sector;
- taalgemeenschap;
- grootte van de vereniging.

2020

700 enquêtes

Geen individuele interviews

Foutenmarge van 3,7%

Onderverdeling van de enquêtes per:

- sector;
- taalgemeenschap;
- grootte van de vereniging.

Vragenlijst werd gevoelig uitgebreid met vragen omtrent de impact van de Covid-19 crisis.

2022

700 enquêtes

Geen individuele interviews

Foutenmarge van 3,7%

Onderverdeling van de enquêtes per:

- sector;
- taalgemeenschap;
- grootte van de vereniging.

Vragen omtrent de Coronacrisis werden deels behouden, uitgebreid met vragen omtrent de huidige hoge inflatie (stijging van de prijzen van goederen en diensten als gevolg van de toenemende energieprijzen, de stijging van de productiekosten, tekort aan materialen, enz. ...

2024

701 enquêtes

Geen individuele interviews

Foutenmarge van 3,7%

Onderverdeling van de enquêtes per:

- sector;
- taalgemeenschap;
- grootte van de vereniging.

Vragenlijst werd gevoelig aangepast. Resterende vragen rond Coronacrisis/hoge inflatie werden vervangen door nieuwe vragen omtrent de invoering van de renovatieplicht op eigen infrastructuur/eigendom en de impact ervan op de verenigingen, alsook omtrent de CO² voetafdruk.

Methodologie

Beschrijving steekproef

Directeurs en bestuursleden van Belgische verenigingen

Grootte steekproef

N = 701

Quota

Gehanteerde quota:

- Taal
- Activiteiten-sector
- Grootte van de vereniging

Datacollectie methode

Telefonische interviews (CATI)

Gemiddelde duurtijd

27,5 minuten

Onderzoeksperiode

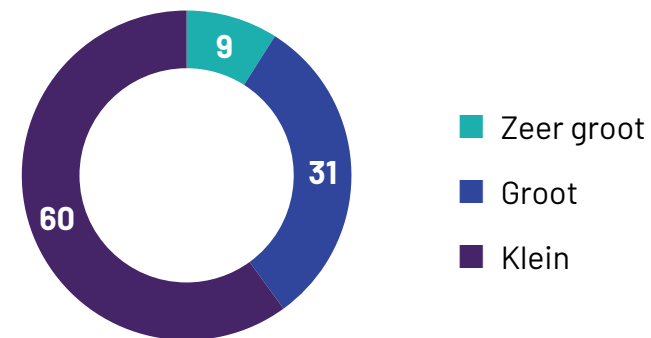
27/09/2024 – 21/10/2024

Profiel van de steekproef

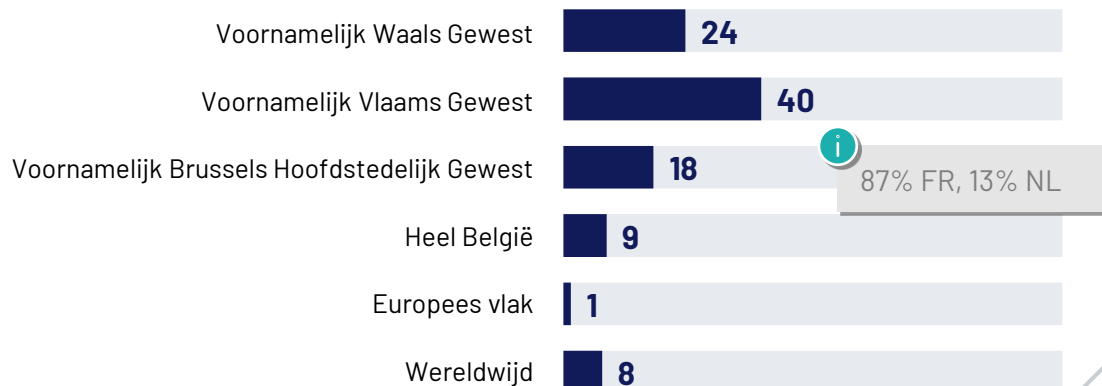
TAAL

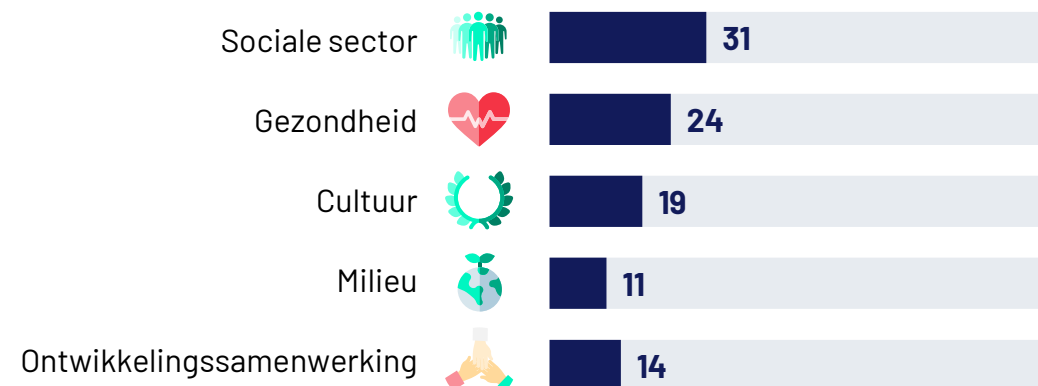
GROOTTE VERENIGINGEN *

NIVEAU ACTIVITEIT

ACTIVITEITENSECTOR

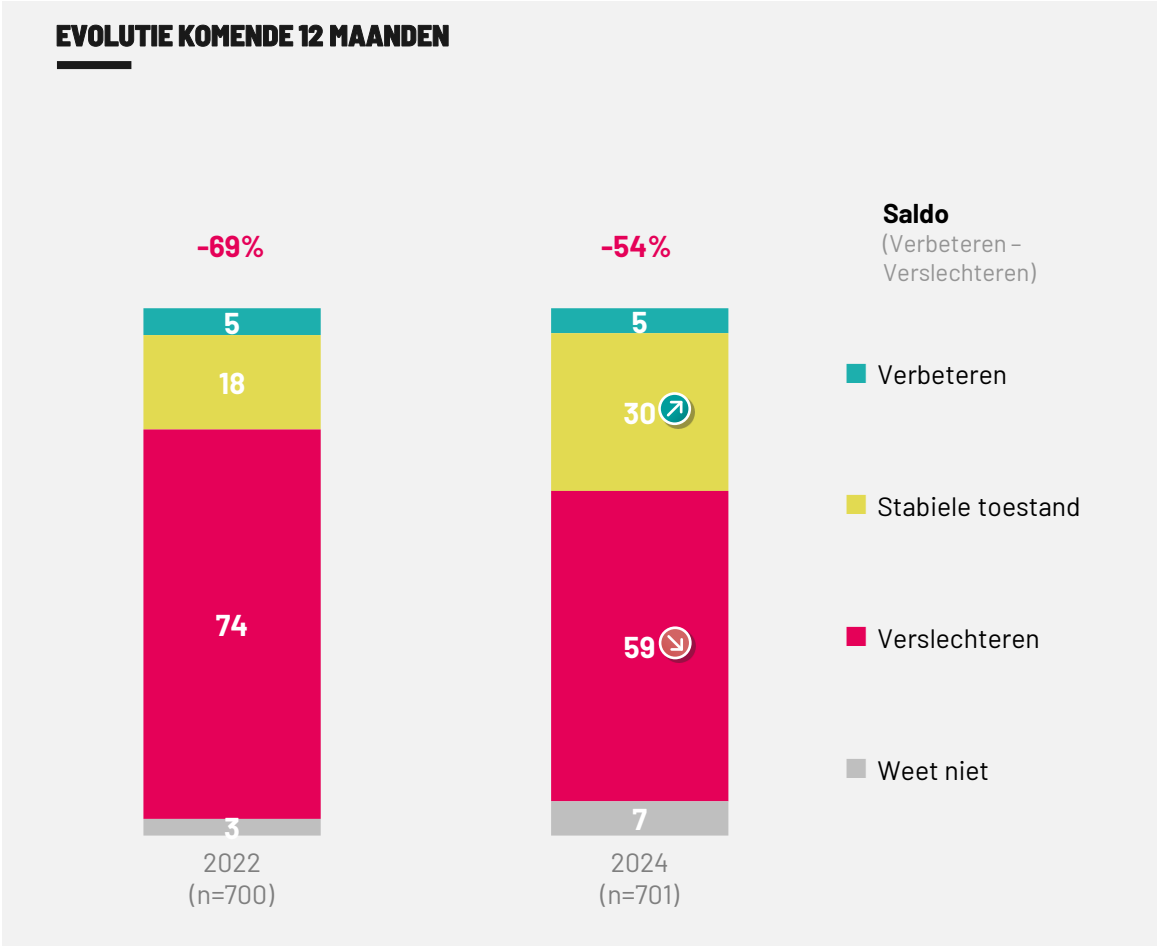
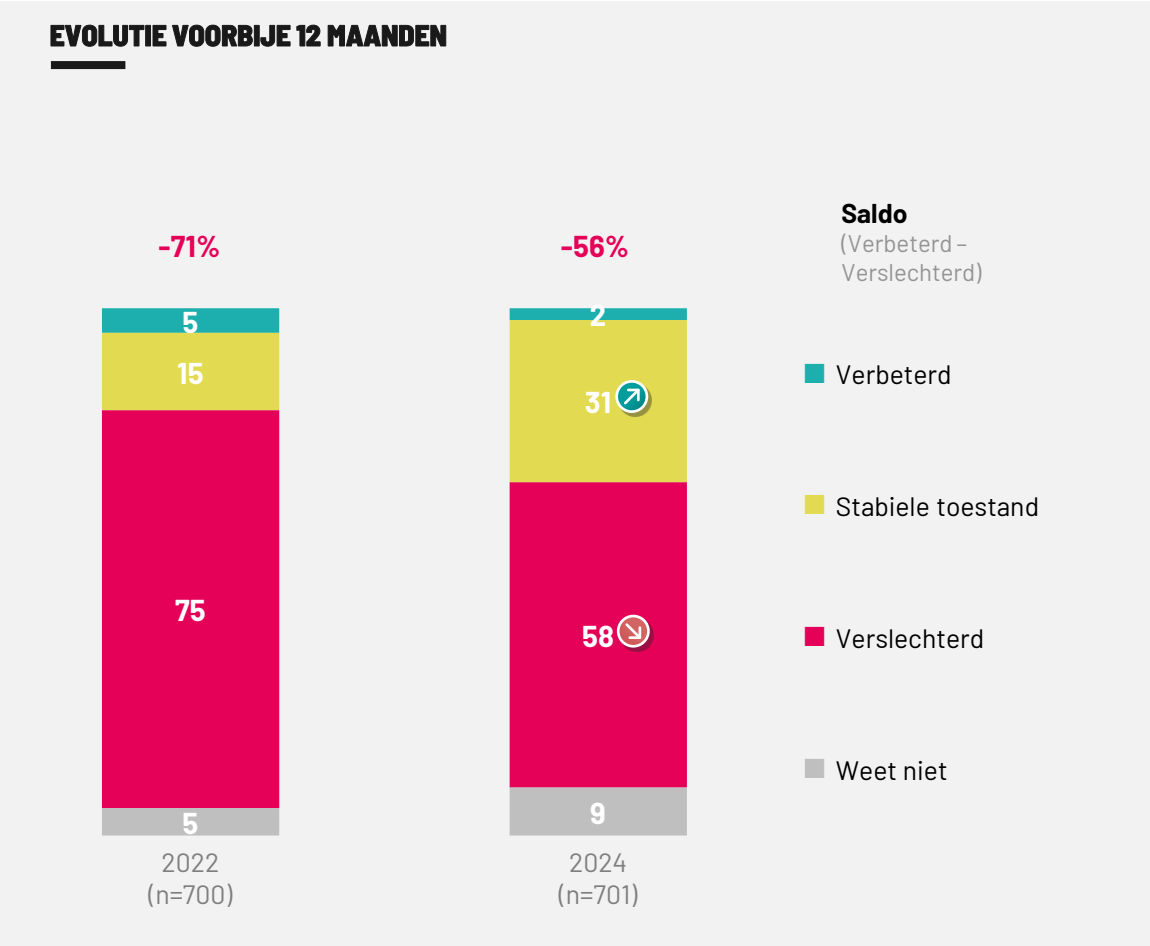
Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q1. Activiteitssector | Q2. Niveau activiteit | Taal | Activiteitssector

FINANCIËLE SITUATIE

2.1

Echt rooskleurig oogt de financiële situatie van de sector vooralsnog niet. De heersende overtuiging blijft die van een sector onder druk, zowel in de afgelopen 12 maanden als naar de nabije toekomst toe. Anderzijds lijkt dit beeld wel aanzienlijk minder uitgesproken in vergelijking tot 2022.

FINANCIËLE SITUATIE VAN DE **VERENIGINGSSECTOR** IN BELGIË

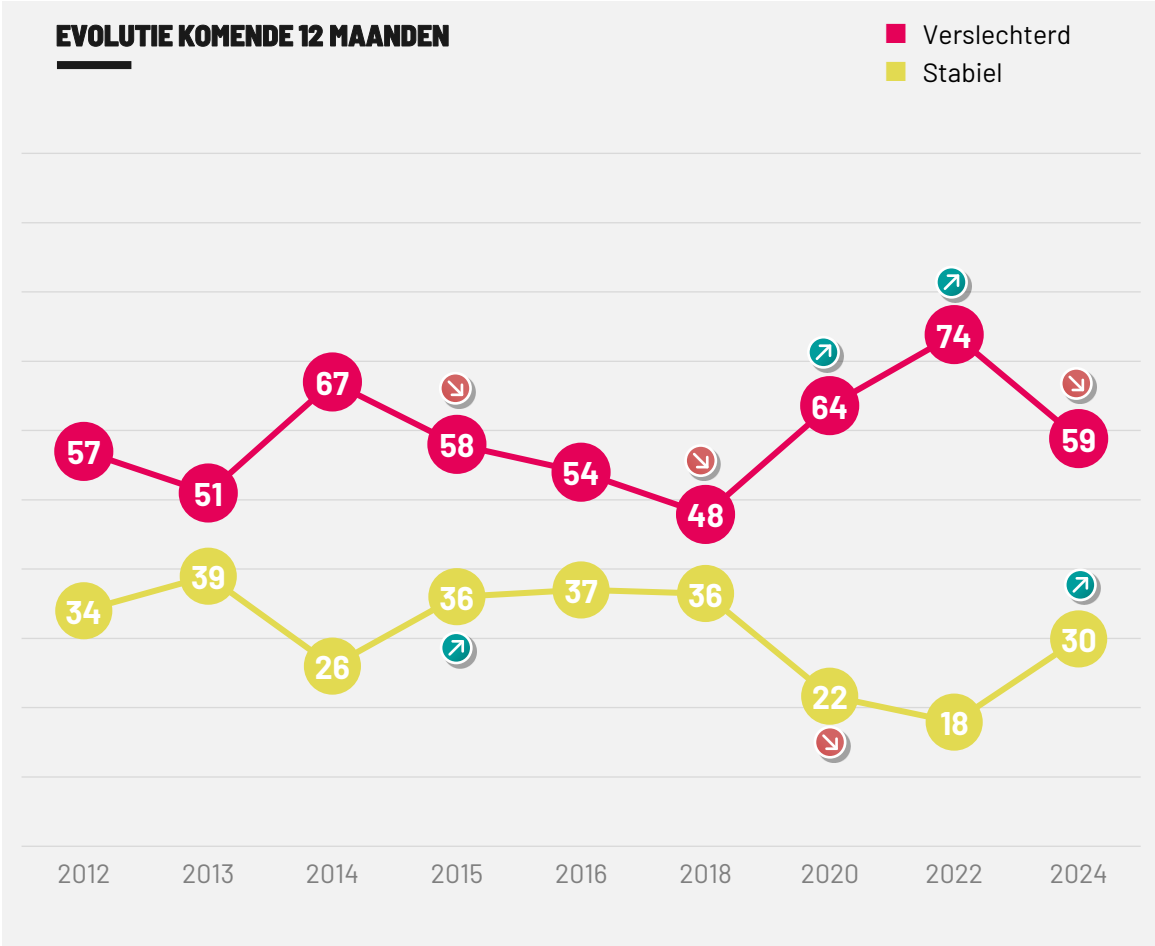
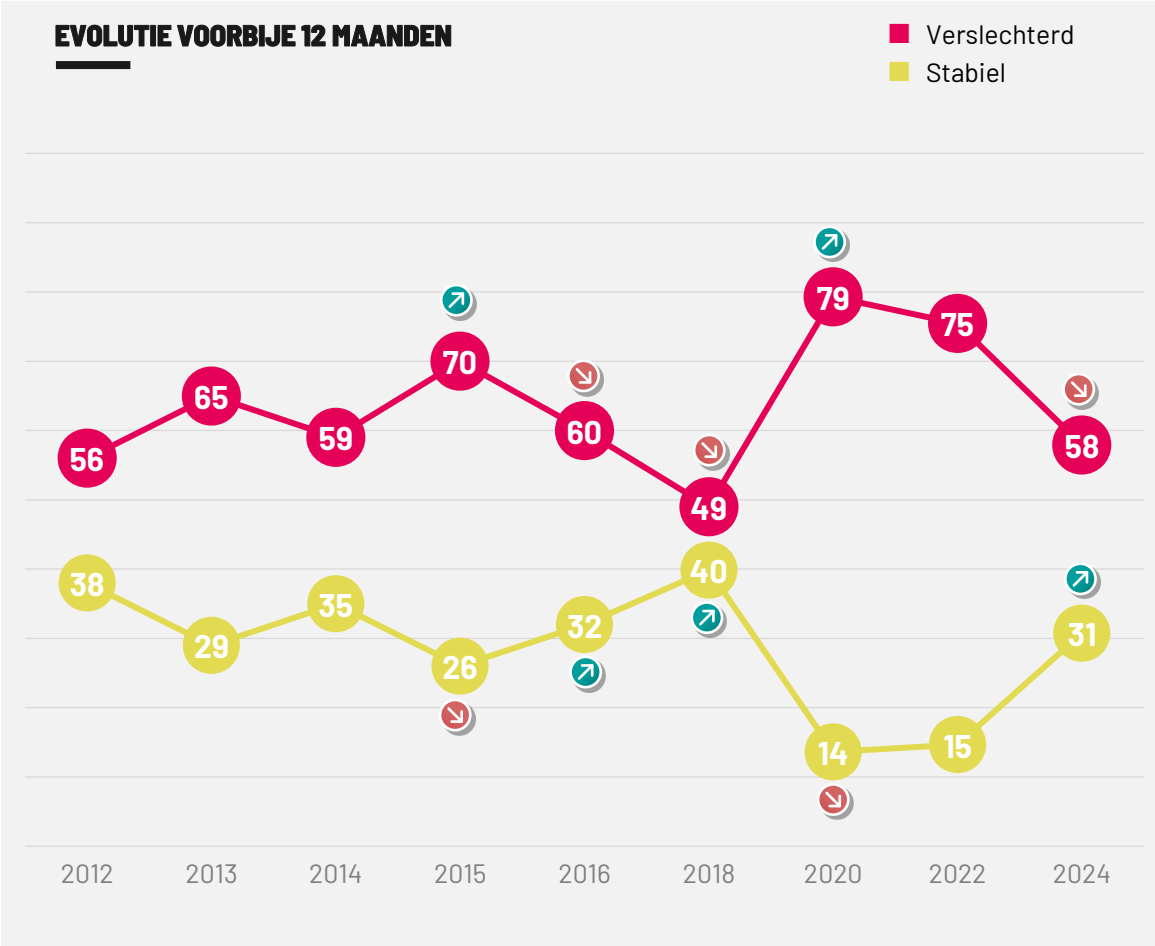

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q7. Hoe evolueerde volgens u de financiële situatie van de verenigingssector in België in de loop van de voorbije 12 maanden?
Q8. Hoe denkt u dat de financiële situatie van de verenigingssector gaat evolueren in de loop van de komende 12 maanden?

De negatieve tendens die in het coronajaar 2020 werd ingezet, en zich doorzette in 2022, wordt dus voor een deel doorbroken. De overtuiging van een status quo wint significant aan terrein.

FINANCIËLE SITUATIE VAN DE VERENIGINGSSECTOR IN BELGIË | EVOLUTIE

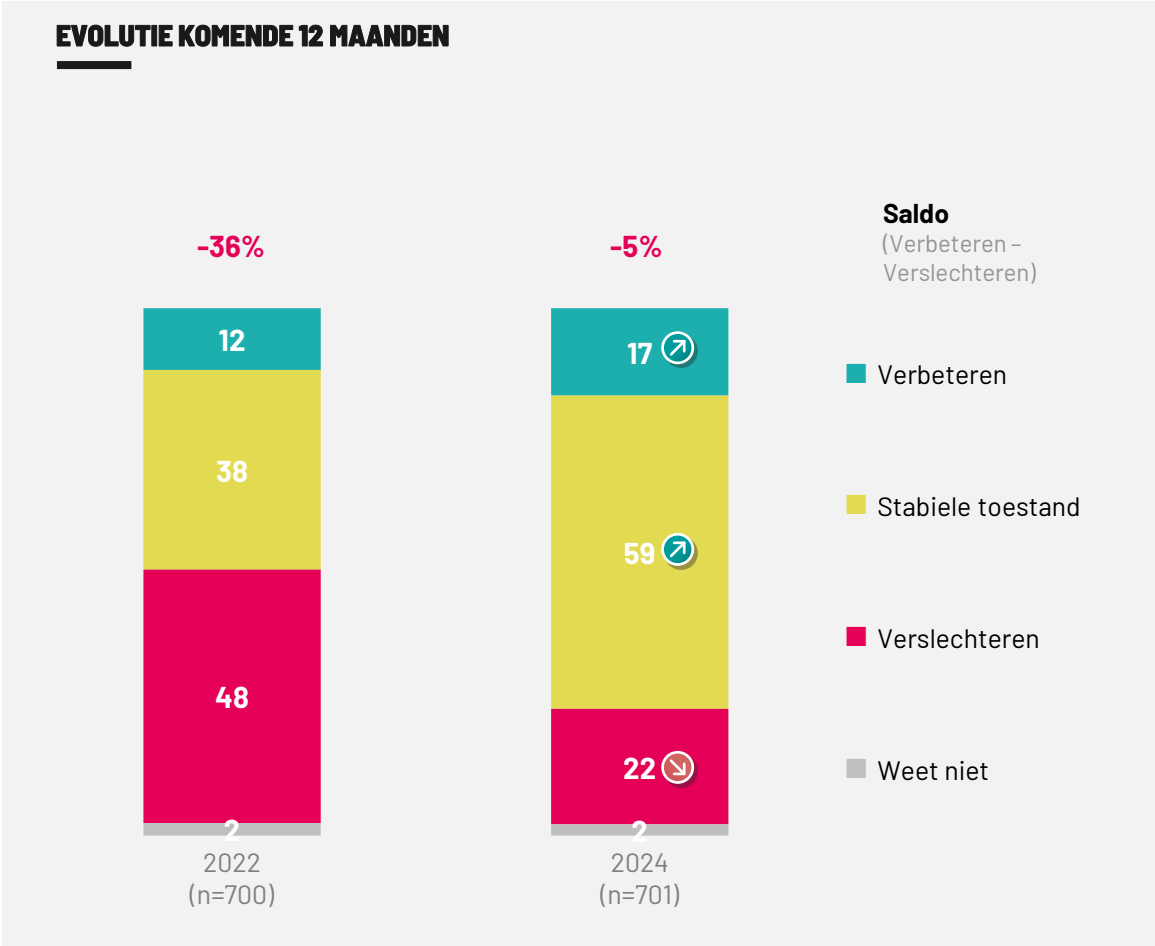
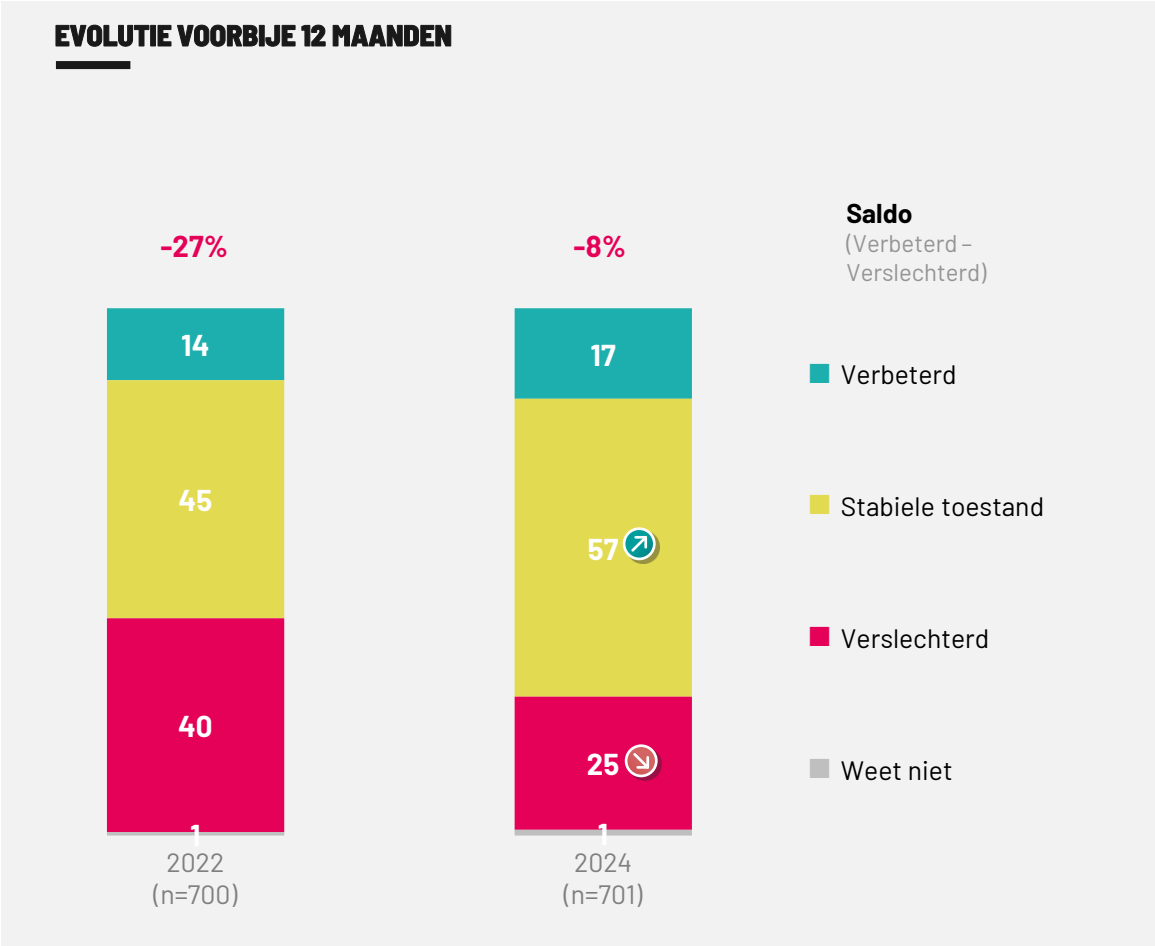

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q7. Hoe evolueerde volgens u de financiële situatie van de verenigingssector in België in de loop van de voorbije 12 maanden?
Q8. Hoe denkt u dat de financiële situatie van de verenigingssector gaat evolueren in de loop van de komende 12 maanden?

Over de eigen financiële situatie laat men zich doorgaans minder expliciet negatief uit. De meeste verenigingen ervaren eerder een stabiele financiële toestand, en dit aandeel ligt beduidend hoger dan twee jaar geleden. Met betrekking tot de komende twaalf maanden zien we zelfs een significante toename in het aandeel verenigingen dat een verbetering verwacht.

FINANCIËLE SITUATIE VAN UW VERENIGING

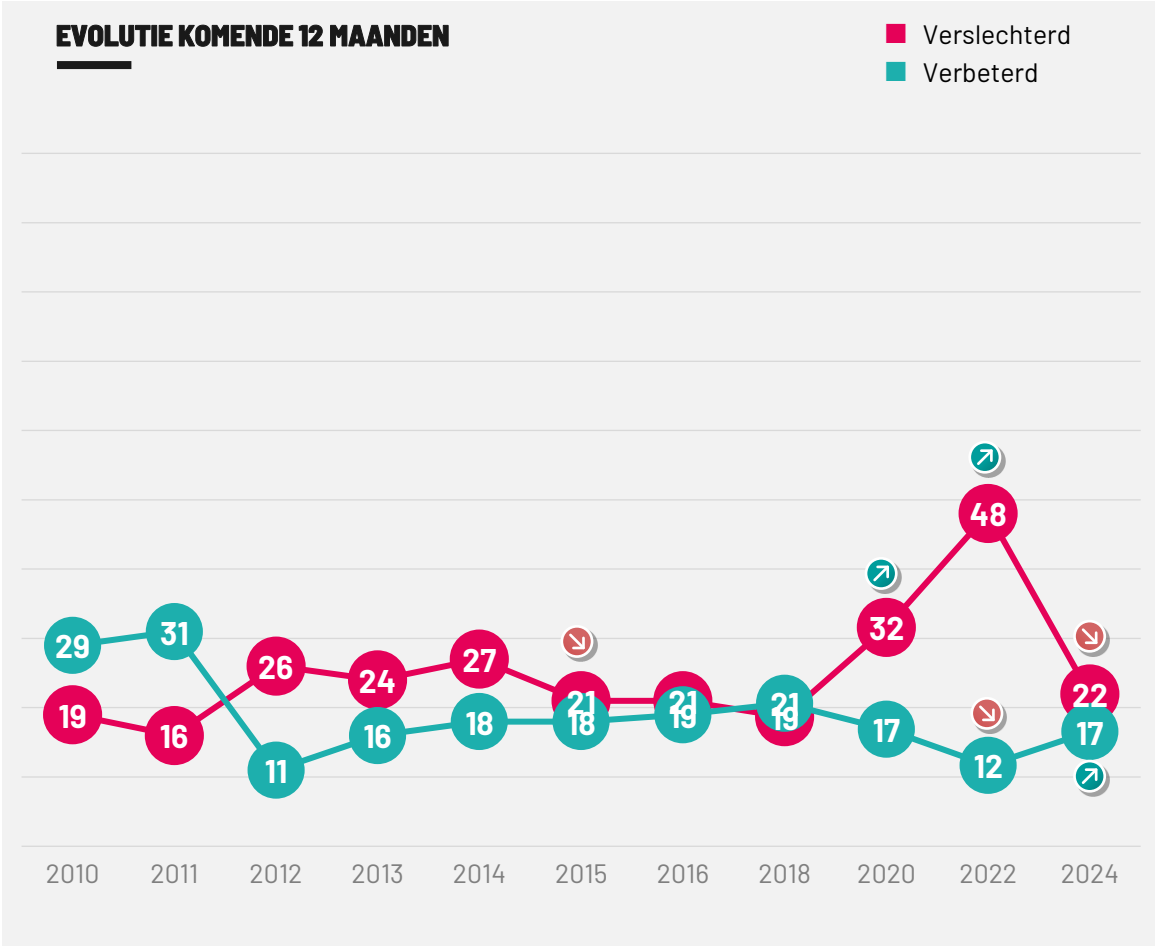
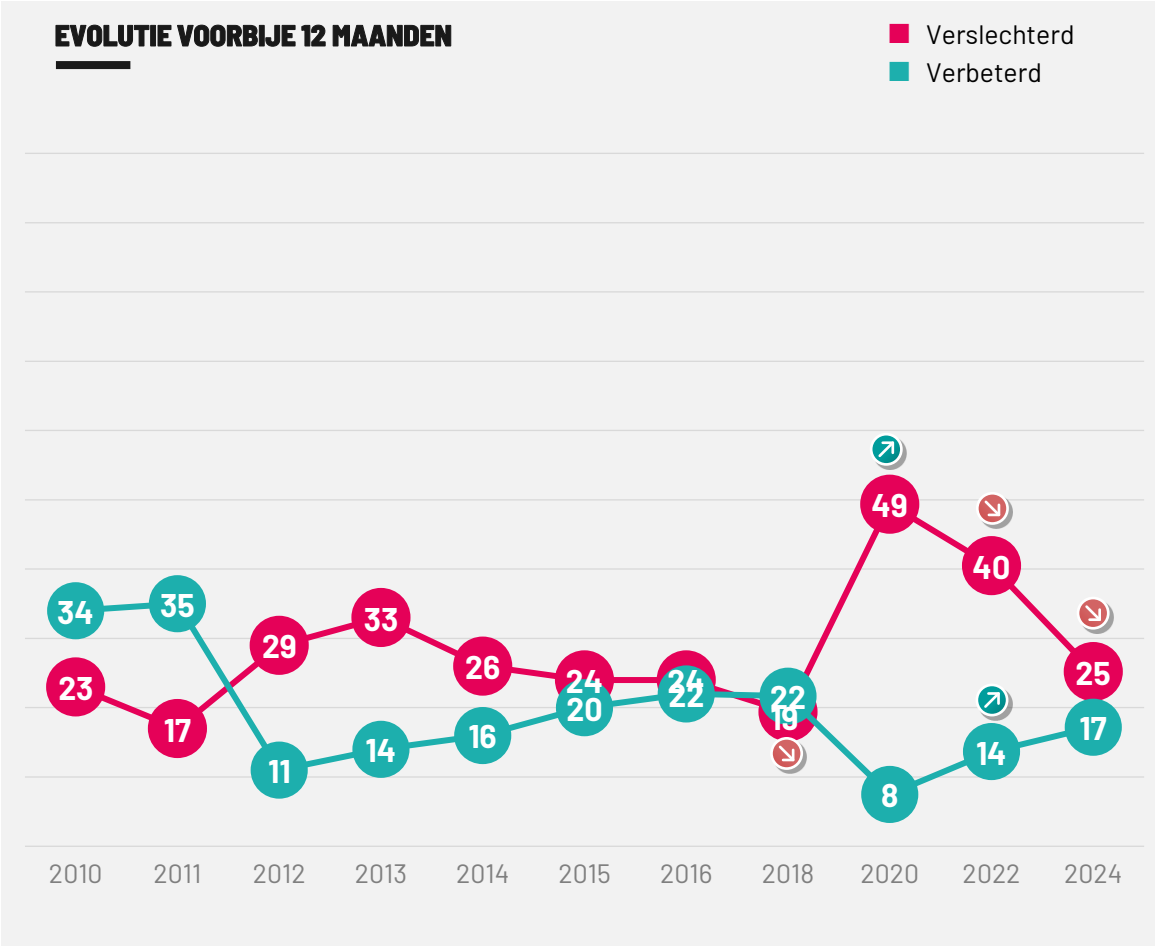

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q10. Hoe evolueerde, in de loop van de voorbije 12 maanden, de financiële situatie van uw eigen vereniging?
Q11. En hoe ziet u de financiële situatie van uw eigen vereniging evolueren in de loop van de komende 12 maanden?

Het vertrouwen in de eigen financiële situatie lijkt dus opnieuw wat toe te nemen, zeker in vergelijking tot het vermaledijde jaar 2020.

FINANCIËLE SITUATIE VAN UW VERENIGING | EVOLUTIE

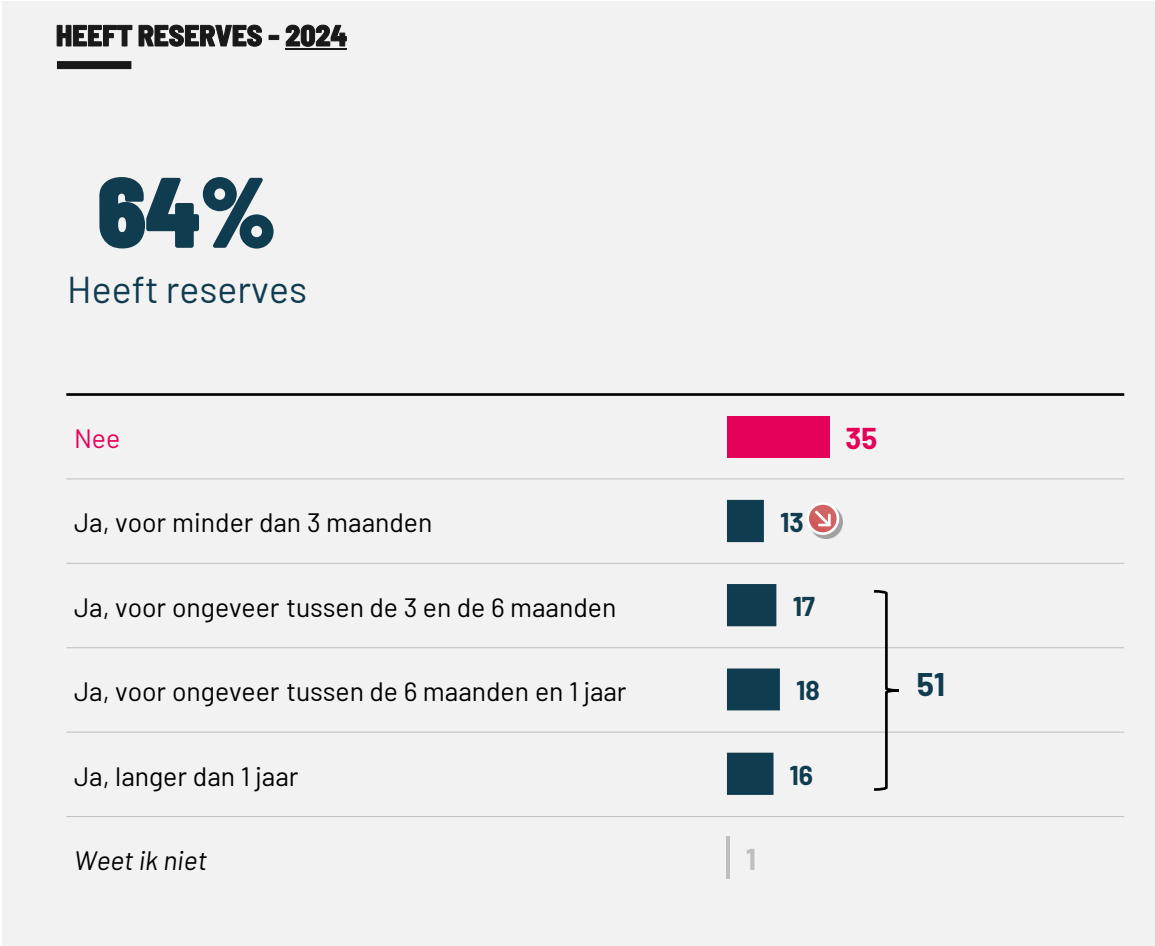
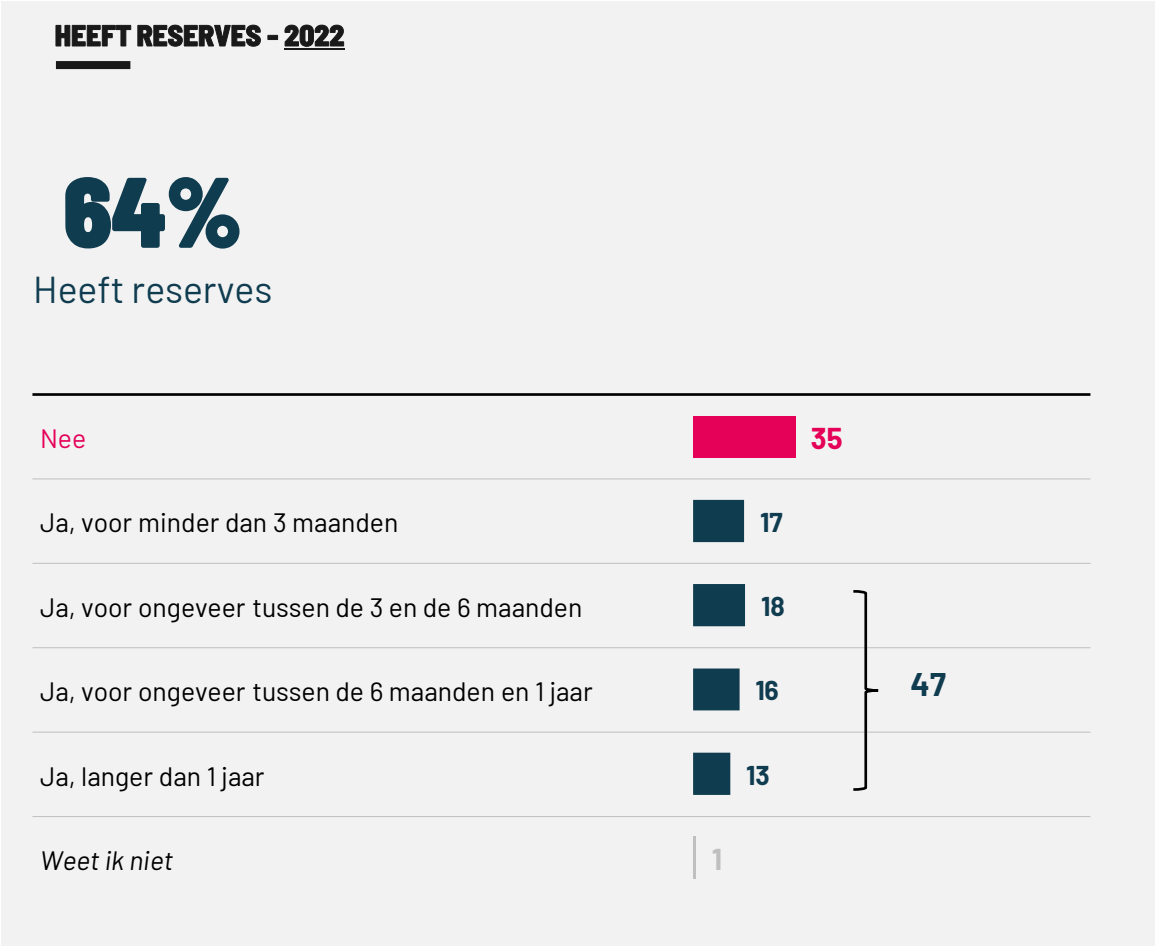

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q10. Hoe evolueerde, in de loop van de voorbije 12 maanden, de financiële situatie van uw eigen vereniging?
Q11. En hoe ziet u de financiële situatie van uw eigen vereniging evolueren in de loop van de komende 12 maanden?

Het aantal verenigingen dat over financiële reserves beschikt, ligt volledig in lijn met 2022. De financiële buffer zelf, lijkt globaal genomen wel iets comfortabeler dan in 2022.

BESCHIKT OVER FINANCIËLE RESERVES | 2022 VS. 2024

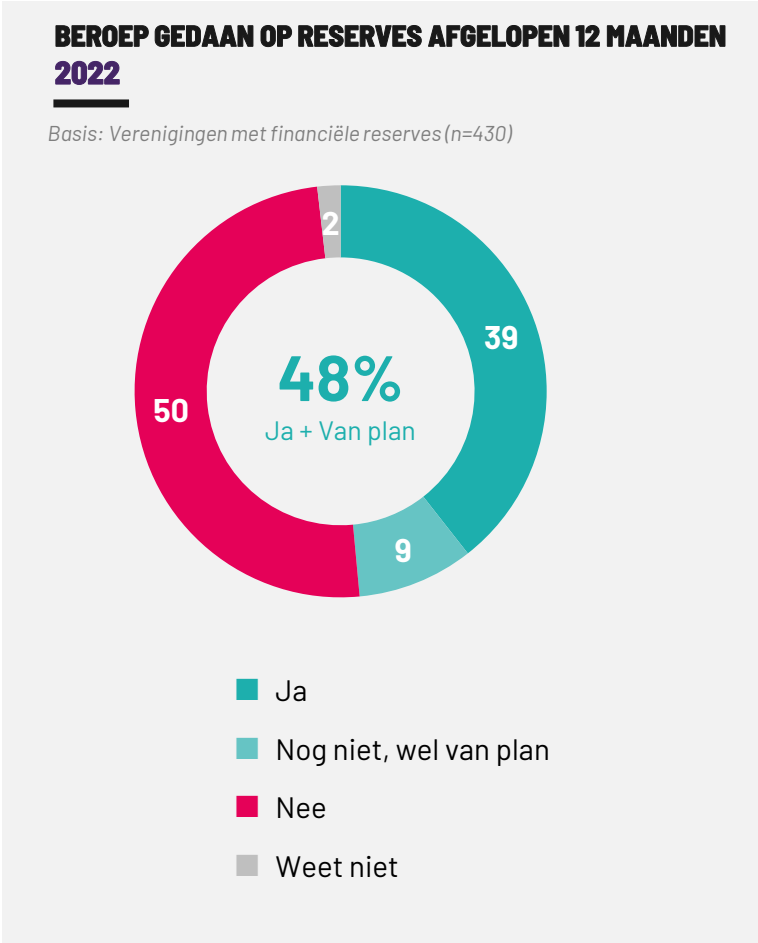

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q50. Indien uw vereniging plots geen inkomsten meer zou hebben, kan u dan terugvallen op reserves waardoor u nog tijdelijk kan blijven functioneren?

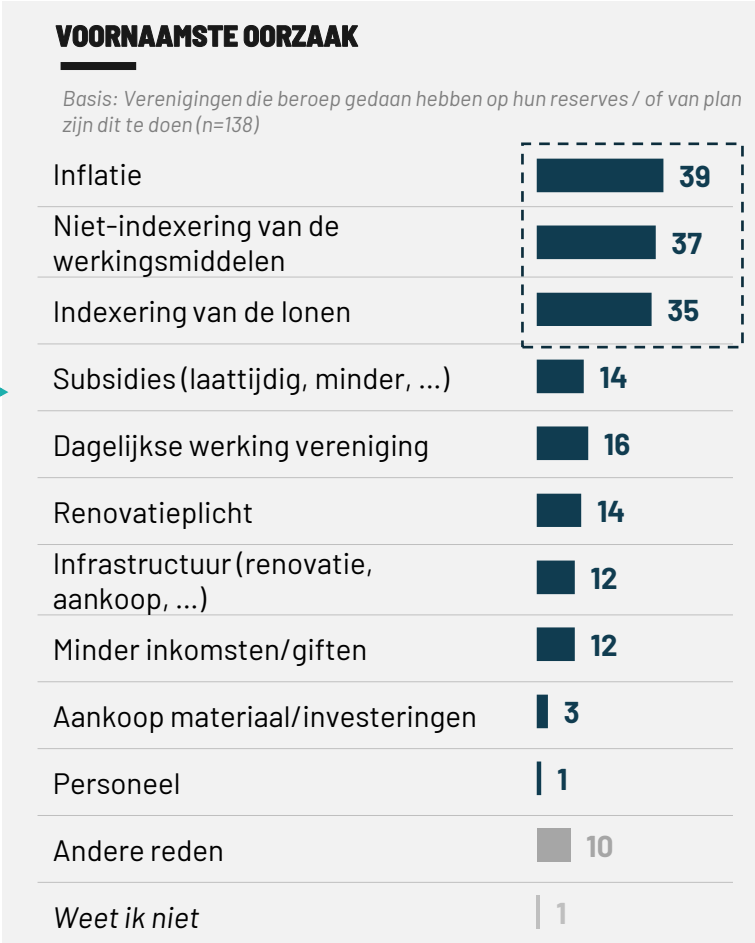
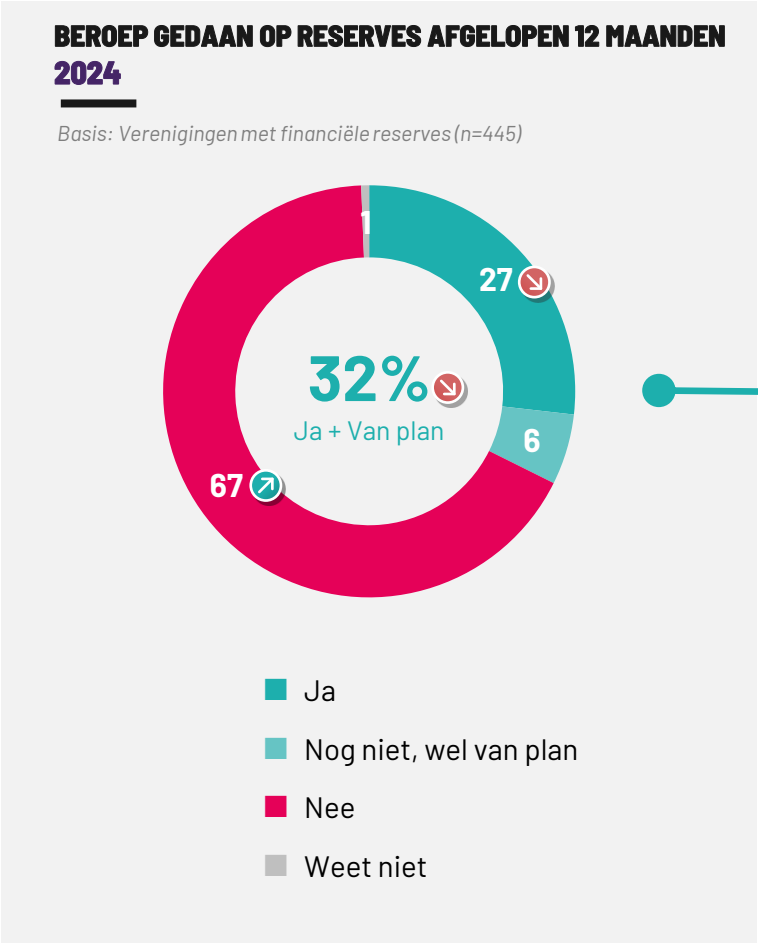

Het aandeel van verenigingen dat effectief een beroep heeft moeten doen op haar financiële reserves of vooralsnog van plan is dat te doen, ligt significant lager dan bij de vorige meting. Dit kan een indicatie kan zijn van iets meer financiële ademruimte binnen de sector (zie supra). Los daarvan lijken de inflatie en afgeleiden (indexering lonen/ niet-indexering middelen) de grootste schuldigen.

FINANCIËLE RESERVES

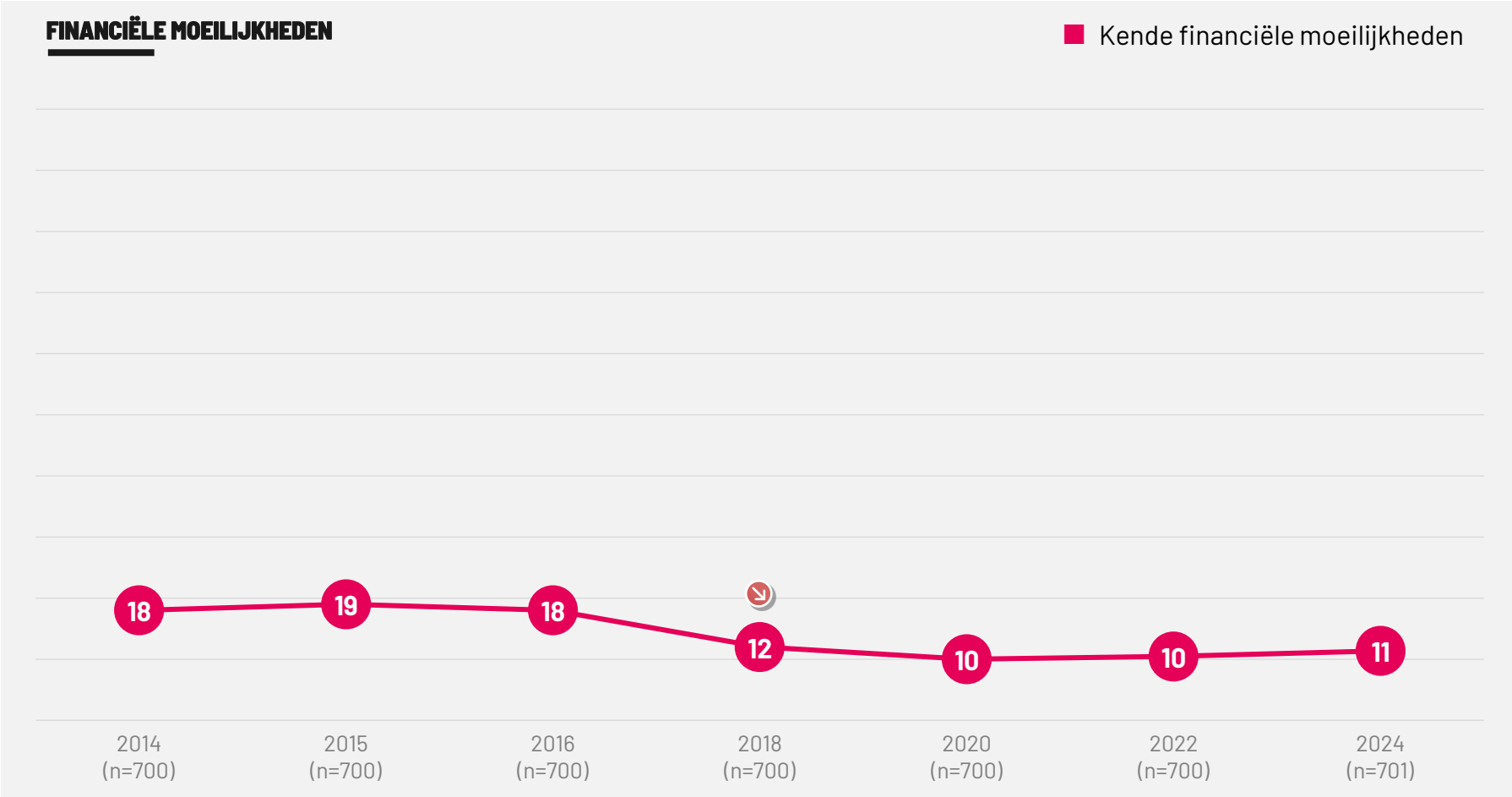

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q50a. U zegt dat uw vereniging kan terugvallen op reserves. Heeft ze tijdens de laatste 12 maanden beroep gedaan op deze reserves?
Q50aa. U geeft aan dat uw vereniging tijdens de afgelopen 12 maanden beroep heeft gedaan op haar reserves of van plan is dit te doen. Welke van volgende zaken zijn hier het meest verantwoordelijk voor?

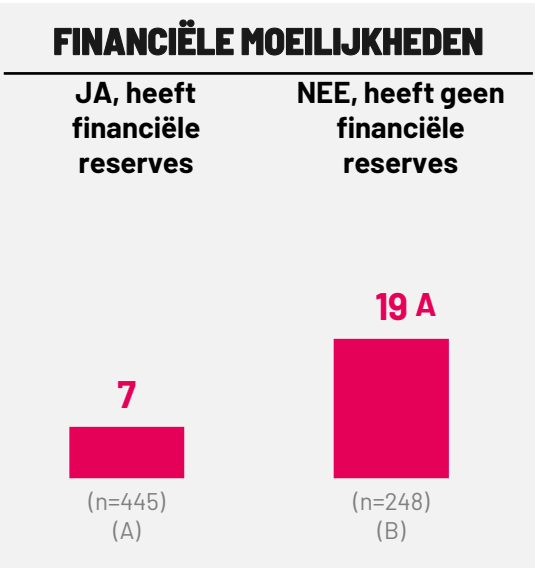

Ongeveer 1 op de 10 verenigingen bleef in de afgelopen 12 maanden één of meerdere keren in gebreke wat betreft haar betalingsverplichtingen. Hun aandeel blijft de facto stabiel sinds 2018. Niet zo verwonderlijk is het al dan niet hebben van een financiële buffer hierbij bepalend.

FINANCIËLE MOEILIKHEDEN | EVOLUTIE – UITGESPLITST VOLGENS BESCHIKBAARHEID FINANCIËLE RESERVES

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q25. Kende uw vereniging financiële moeilijkheden in de loop van de voorbije 12 maanden?

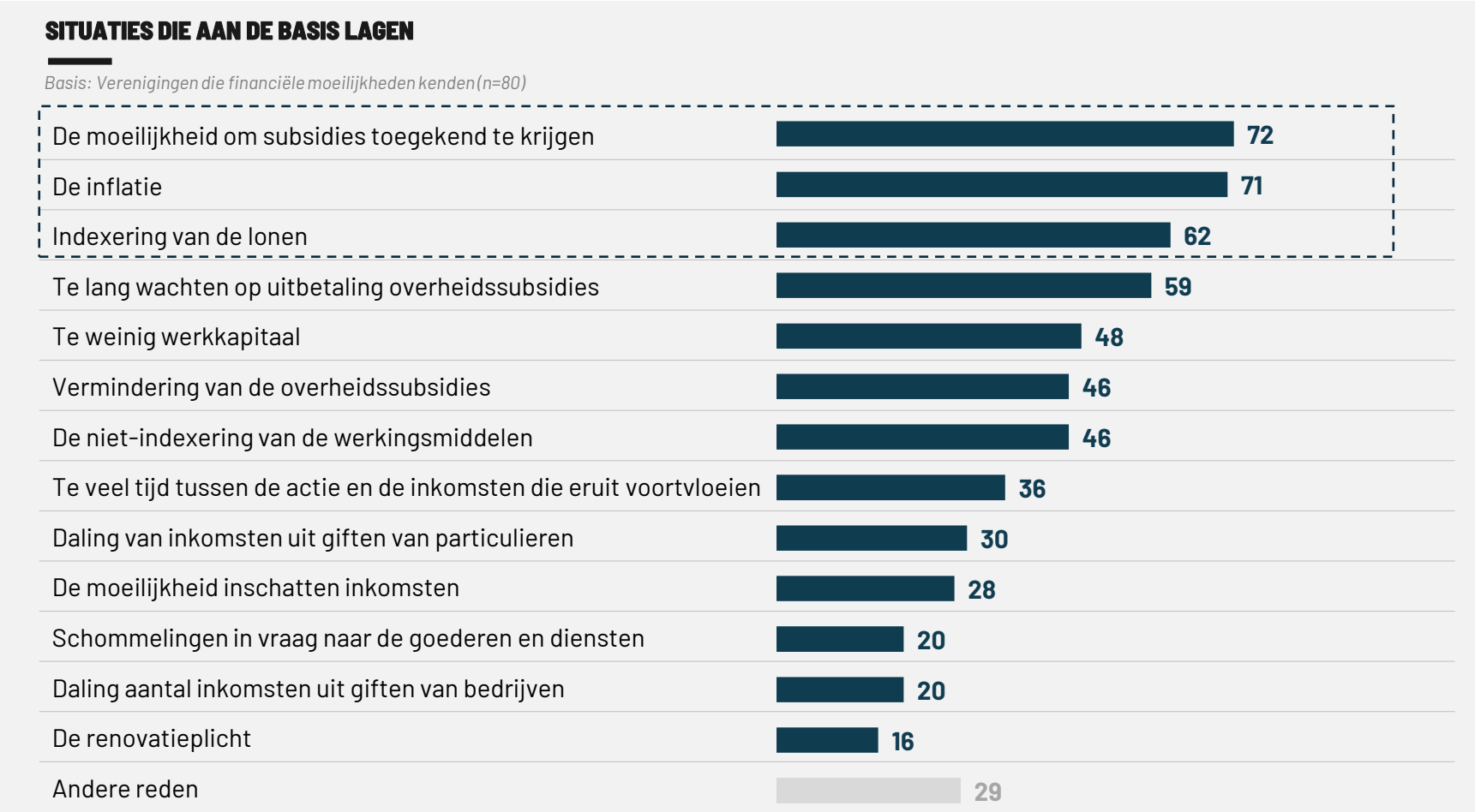

Het belang van subsidies voor de Belgische verenigingen kan bezwaarlijk overschat worden. De afwezigheid ervan blijft de belangrijkste oorzaak van financiële moeilijkheden, onmiddellijk gevolgd door de inflatie en de daarbij horende indexering van de lonen.

OORZAKEN FINANCIËLE MOEILIKHEDEN

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q25. Kende uw vereniging financiële moeilijkheden in de loop van de voorbije 12 maanden?
Q26. Kunt u mij vertellen of volgende zaken aan de basis lagen van uw financiële moeilijkheden in de loop van de voorbije 12 maanden?

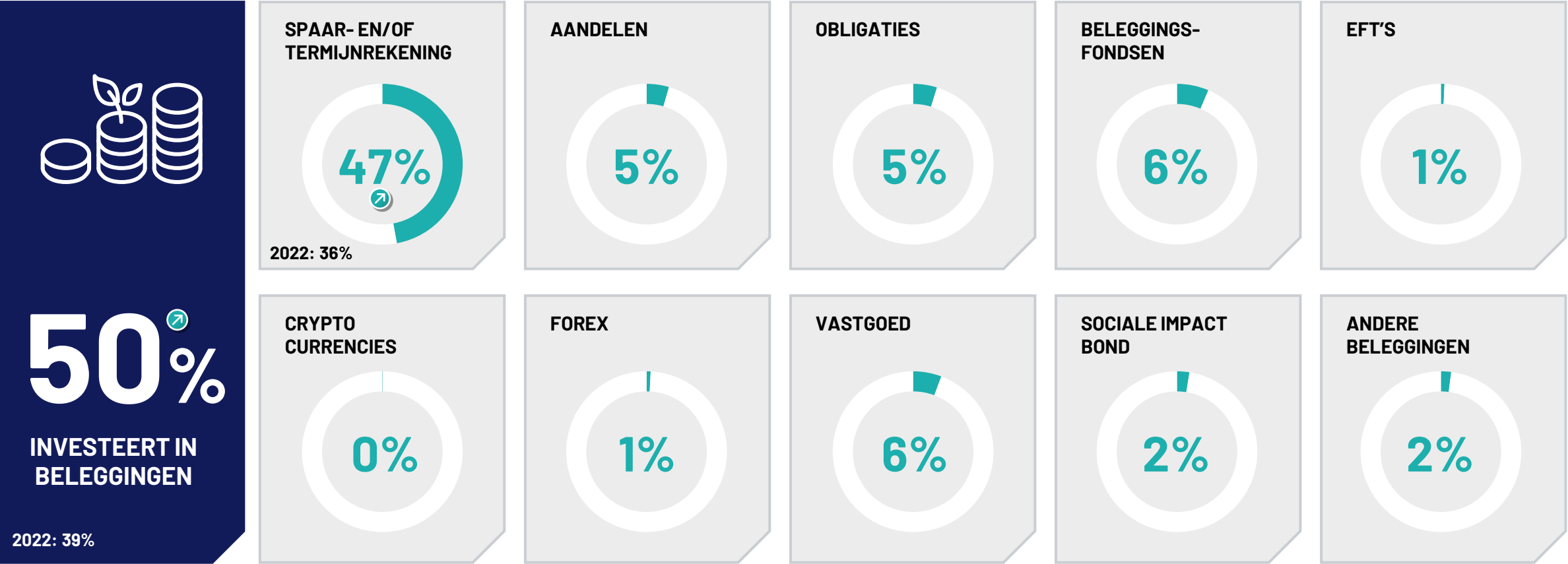

FINANCIERINGSBRONNEN

2.2

De helft van de Belgische verenigingen belegt in één of meerdere financiële producten. Een significante toename in vergelijking tot 2022. Deze toename komt in de eerste plaats op het conto van de spaar/termijnrekening die veruit het populairst blijft.

INVESTERING IN BELEGGINGEN (% JA)

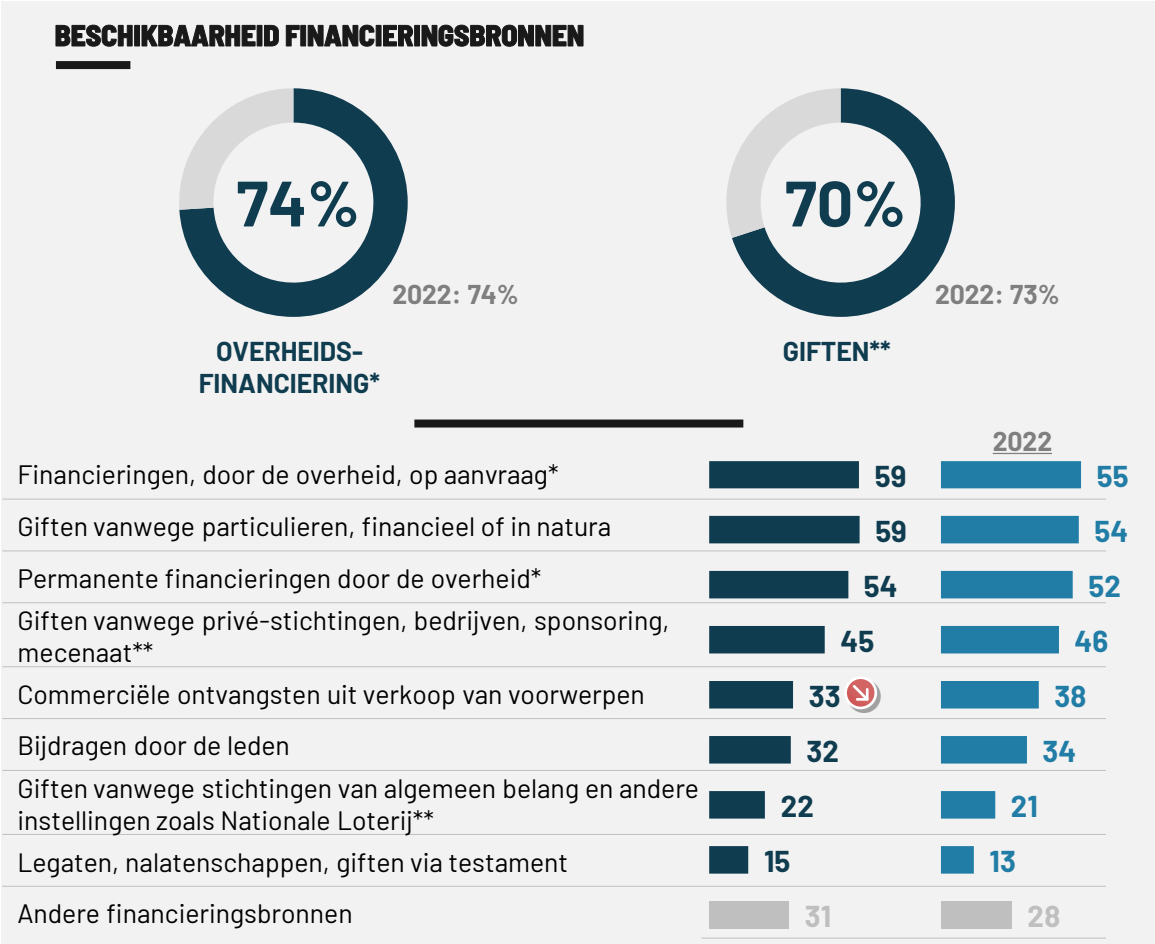

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q51a. In welke van volgende type beleggingen investeert uw vereniging?

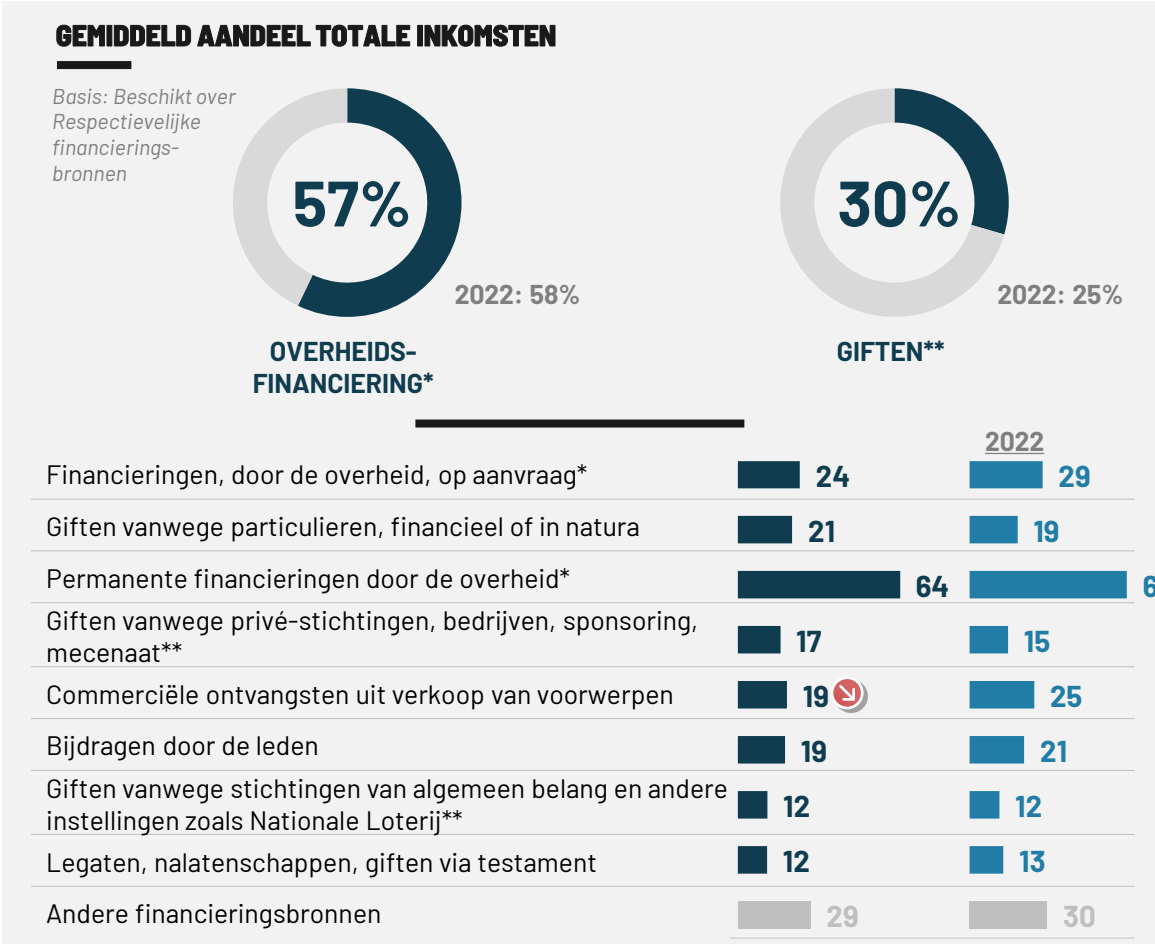

Subsidies, zowel permanent als projectmatig blijven een belangrijke, zo niet de belangrijkste pijler in de financiering van de Belgische verenigingen. En hoewel ook 7 op 10 van de verenigingen kan beschikken over giften blijft hun aandeel in de totale inkomsten ver onder dat van de subsidies.

FINANCIERINGSBRONNEN | EVOLUTIE

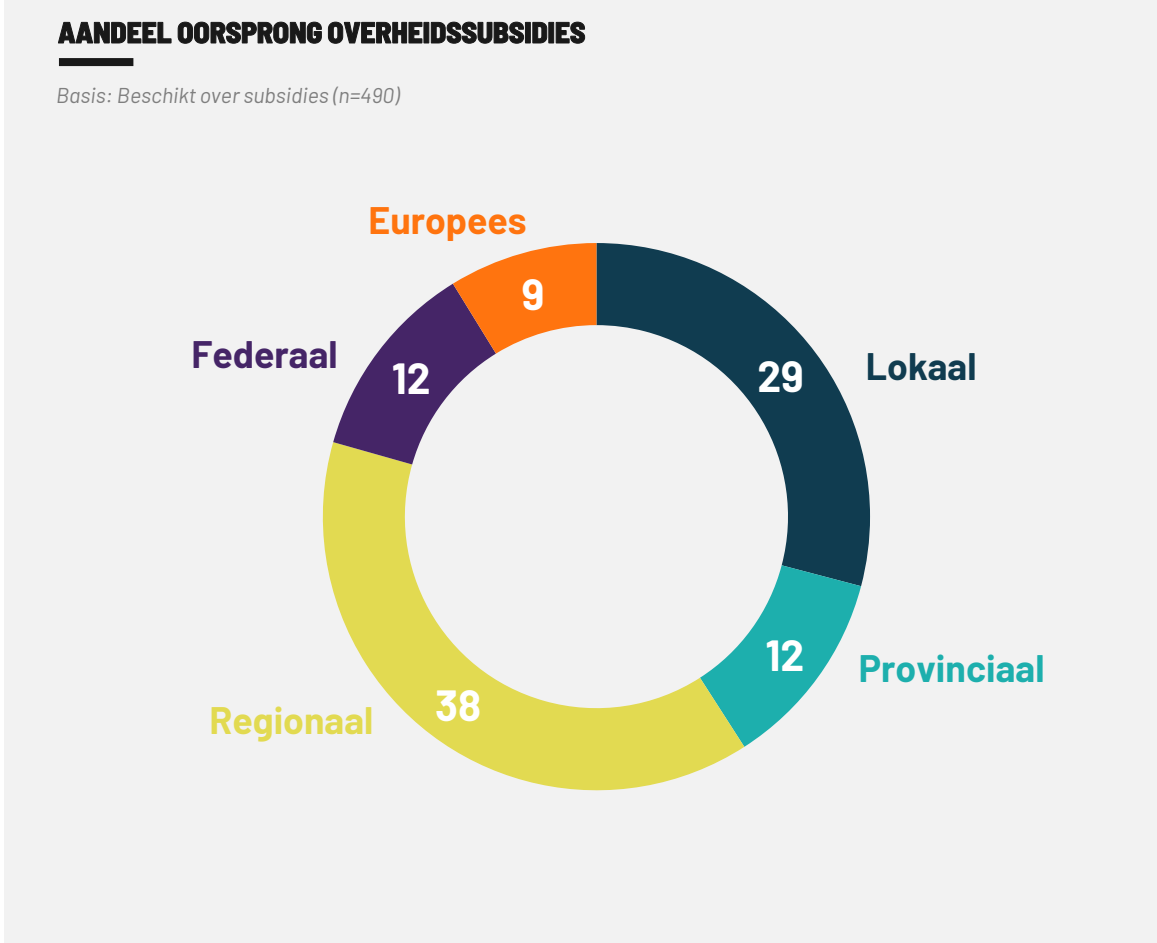
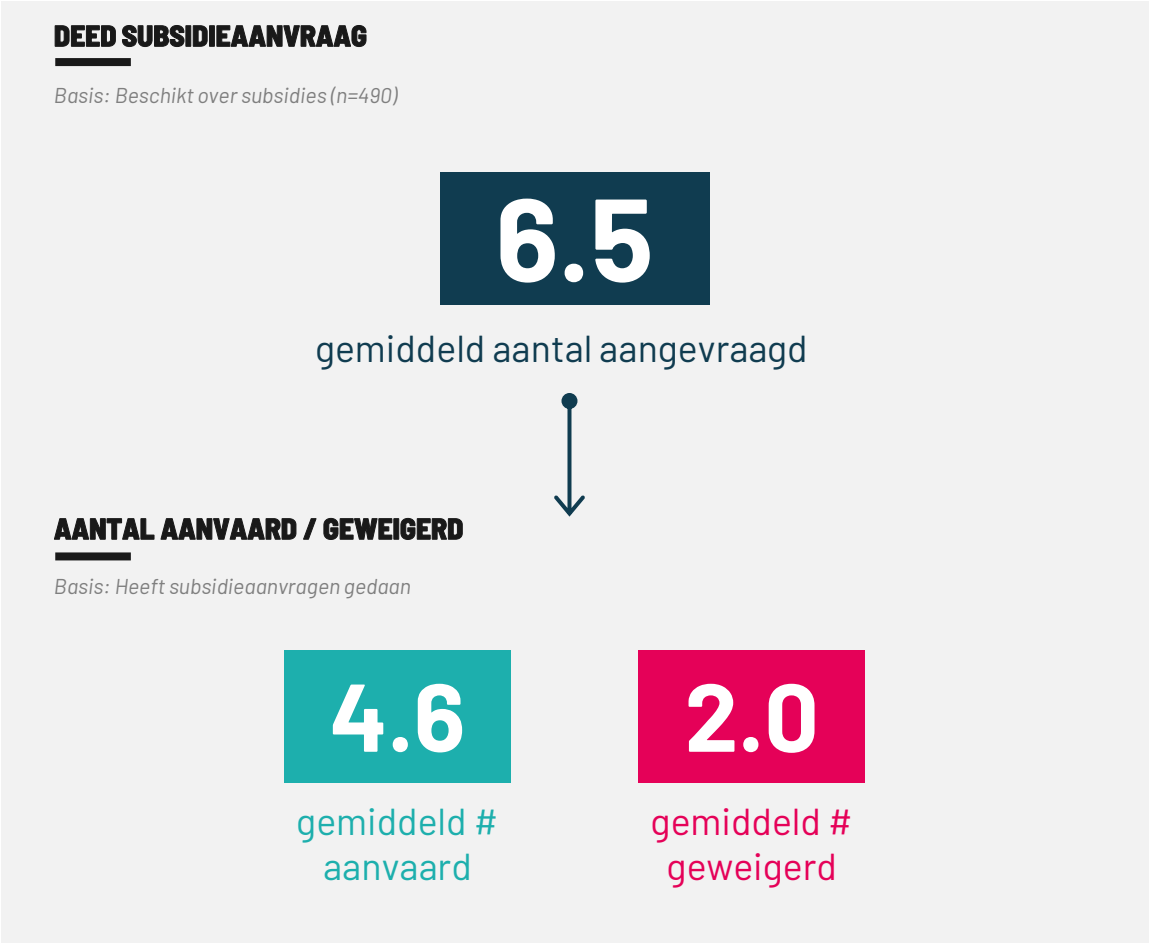

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q12. Kunt u mij vertellen of uw vereniging het afgelopen jaar kon beschikken over elke van de volgende financieringsbronnen?
Q12b. Gelieve nu voor elke van de financieringsbronnen waarover uw vereniging beschikt, aan te geven welk percentage van de totale inkomsten zij vertegenwoordigen?

In het afgelopen jaar werden gemiddeld ongeveer 6 subsidieaanvragen ingediend, de meerderheid succesvol. Overheidssubsidies zijn vooral afkomstig van de lokale en regionale overheid.

OVERHEIDSSUBSIDIES

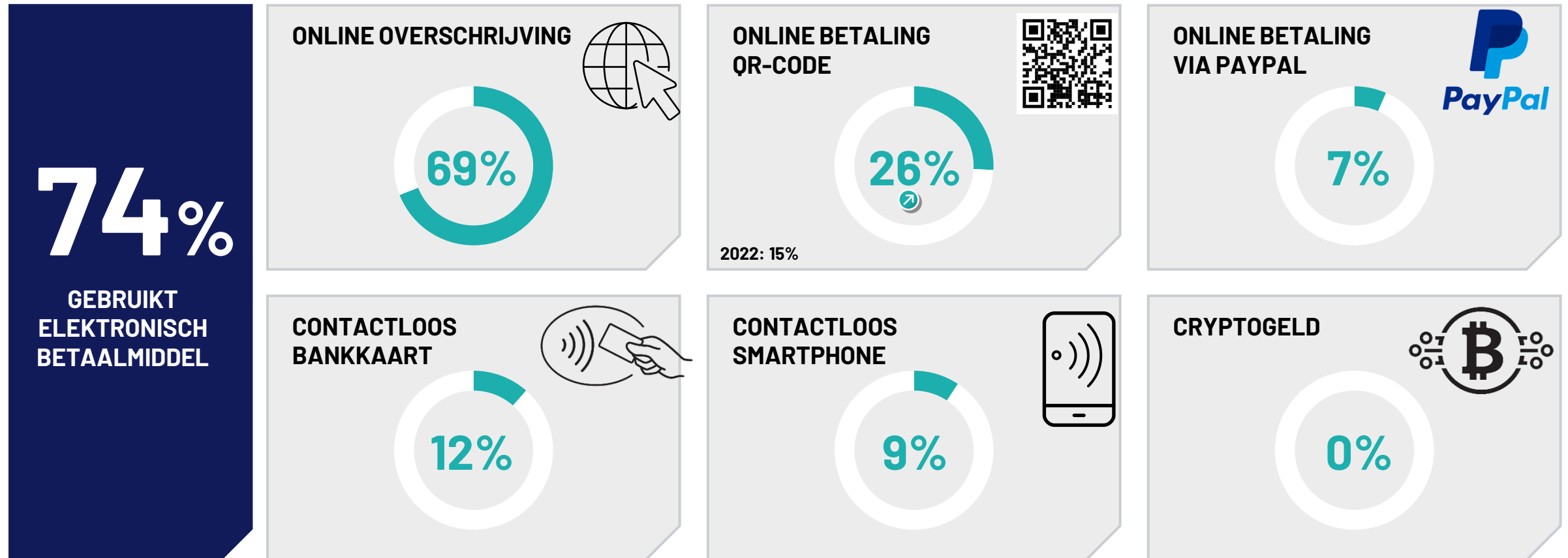
Het werven van giften is bovenal een digitale aangelegenheid (en meest rendabel), hetzij via sociale media, de eigen website, een specifieke email en /of nieuwsbrief.

GEBRUIKTE KANALEN VOOR HET WERVEN VAN GIFTEN

Ook het ontvangen van giften gebeurt in regel digitaal, met de online overschrijving als meest evident keuze. Het gebruik van een QR-code kent een significante stijging in vergelijking tot 2 jaar geleden.

GEBRUIK ELEKTRONISCHE BETAALMIDDELEN

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q85. Welke elektronische betaalmiddelen gebruikt uw vereniging om giften te ontvangen?

Het vennootschaps-, verenigingsrecht lijkt geen extra druk te leggen bij de verenigingen om zelf meer inkomsten uit economische activiteiten te halen. Men ziet het nog eerder als een opportuniteit. Het belang van deze inkomsten zelf lijkt ook iets terug te lopen.

STANDPUNT TOV. TOEPASSING VENNOOTSCHAPS- EN VERENIGINGSRECHT

STANDPUNT TEGENOVER HERVORMING

Ze verandert weinig voor mijn organisatie die vast zal houden aan inkomsten uit niet-economische activiteiten, zoals giften, ledenbijdragen, subsidies, etc. 54

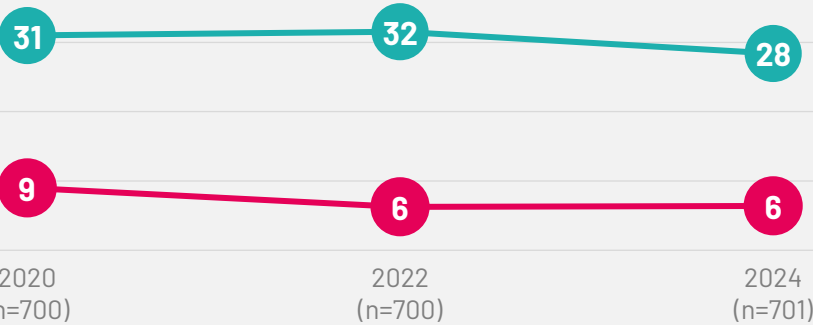
Ik weet nog niet wat dit zal betekenen voor mijn organisatie 23

Ze creëert een welgekomen mogelijkheid voor mijn organisatie om meer inkomsten uit economische activiteiten te genereren 18

Ze versterkt de druk voor mijn organisatie om meer inkomsten uit economische activiteiten te genereren 4

BELANG INKOMSTEN UIT ECONOMISCHE ACTIVITEIT

Afnemen
Toenemen

ORGANISATIE

2.3

Vrijwilligers lijken verankerd in het DNA van de sector. Overgrote meerderheid van de verenigingen doet er beroep op. Een structurele uitholling van dit engagement lijkt niet onmiddellijk van kracht. Toch stelt 1 op 4 (23%) van de verenigingen dat het aandeel vrijwilligers lager ligt (gemiddeld een derde) dan enkele jaren geleden. Echt zorgen over de toekomst maakt men zich niet. Slechts een minderheid verwacht in het komende jaar een terugval.

STATUS AANDEEL VRIJWILLIGERS / VERWACHTING KOMENDE 12 MAANDEN

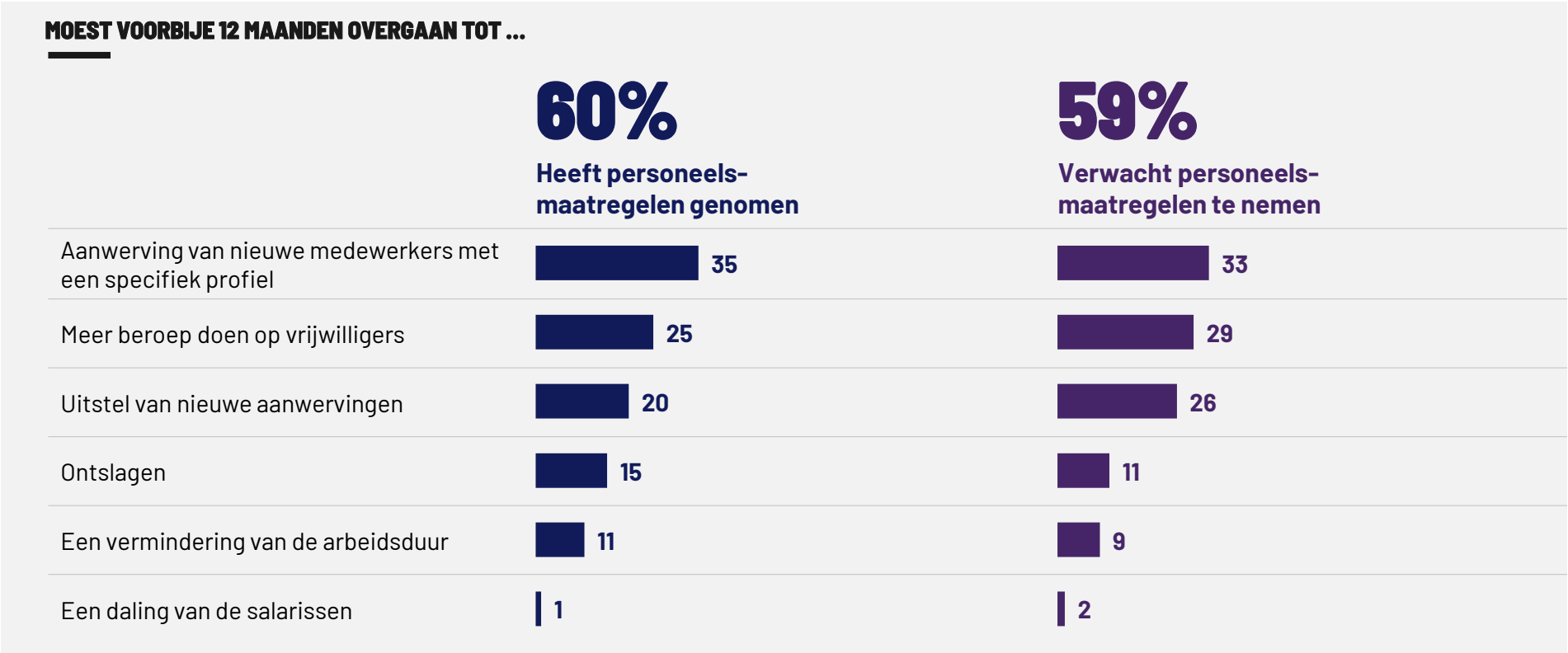

Basis: Verenigingen met vrijwilligers (n=608)

Vraag: Q36. Hoeveel vrijwilligers stelt uw vereniging tewerk? | Q36a. Vele verenigingen zagen de afgelopen jaren, eigenlijk sinds de coronacrisis, het aantal vrijwilligers dalen. Hoe zou u het aantal vrijwilligers vandaag, actief in uw vereniging, omschrijven? | Q36aa. Bij benadering, met hoeveel % ligt het aantal vrijwilligers vandaag hoger/lager in vergelijking met de periode van voor de coronacrisis? | Q36g. Verwacht u in de komende 12 maanden een daling of een stijging van het aantal vrijwilligers in uw vereniging? | Q36j. Waarom verwacht u tijdens de komende 12 maanden vrijwilligers te verliezen?

Van de verenigingen die personeel in dienst hebben, moest 60% hun personeelsstructuur en -beleid aanpassen het afgelopen jaar. De meest voorkomende maatregelen waren gerichte aanwervingen, een personeelsstop en een groter beroep op vrijwilligers. Voor de komende twaalf maanden wordt een gelijkaardige trend verwacht.

STATUS PERSONEELSZAKEN

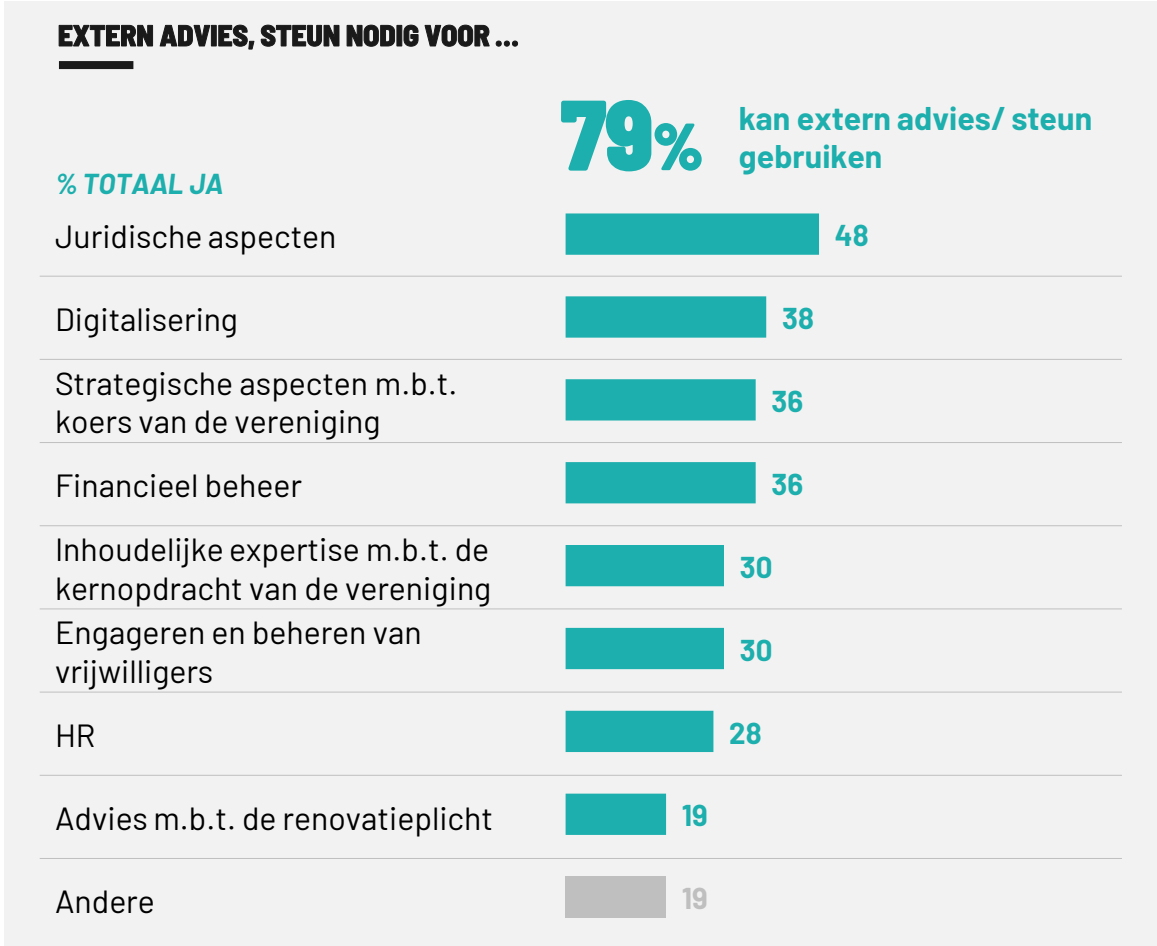

Basis: Beschikken over personeel (n=412)
Vraag: Q34. Hoeveel vaste, voltijdse loontrekkende werknemers stelt uw vereniging tewerk?
Q37. Wat betreft het personeel van uw vereniging, moest u in de loop van de voorbije 12 maanden overgaan tot ... ?
Q38. En verwacht u dat u in de loop van de komende 12 maanden inzake personeelszaken zal overgaan tot ... ?

Globaal genomen zit het met de steun van het eigen bestuur wel snor. Niettemin stelt de overgrote meerderheid van de verenigingen dat ze wel enige vorm van extern advies kan gebruiken, met name dan omtrent juridische aspecten.

EXTERN ADVIES / STEUN

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q75a. Kan uw vereniging extern advies of steun gebruiken voor ... ?
Q79_new. Ondervindt uw vereniging voldoende steun van het bestuur met betrekking tot de volgende zaken?

RENOVATIEPLICHT

2.4

Ongeveer een derde van de verenigingen beschikt over eigendom, waarvan het merendeel reeds langdurig eigenaar is (meer dan 20 jaar). Is men reeds eigenaar, dan heeft men opvallend vaker de ambitie om binnen de vijf jaar bijkomende infrastructuur aan te kopen/te bouwen.

BEZIT EIGEN INFRASTRUCTUUR / EIGENDOM

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q86. Beschikt uw vereniging momenteel over eigen infrastructuur?
Q87. Hoelang beschikt uw vereniging reeds over eigen infrastructuur / eigendom?
Q88. Is uw vereniging in de nabije toekomst (binnen de komende 5 jaar) van plan om bijkomende infrastructuur aan te kopen of te bouwen / eigen infrastructuur aan te kopen of te bouwen?

Net geen 60% van de verenigingen is vandaag op de hoogte van de renovatieplicht. De bekendheid ervan is significant hoger (75%) bij verenigingen met eigendom. Voor de helft van hen heeft dit ook gevolgen. 6 op de 10 die de renovatieplicht kennen, weten dat de niet-naleving ervan ook een sanctie oplevert.

RENOVATIEPLICHT NIET-RESIDENTIËLE GEBOUWEN

BEKEND MET RENOVATIEPLICHT

58% Is op de hoogte van de renovatieverplichting voor de aankoop van niet-residentiële gebouwen

BEKEND MET SANCTIE

Basis: Is op de hoogte van de renovatieverplichting (n=407)

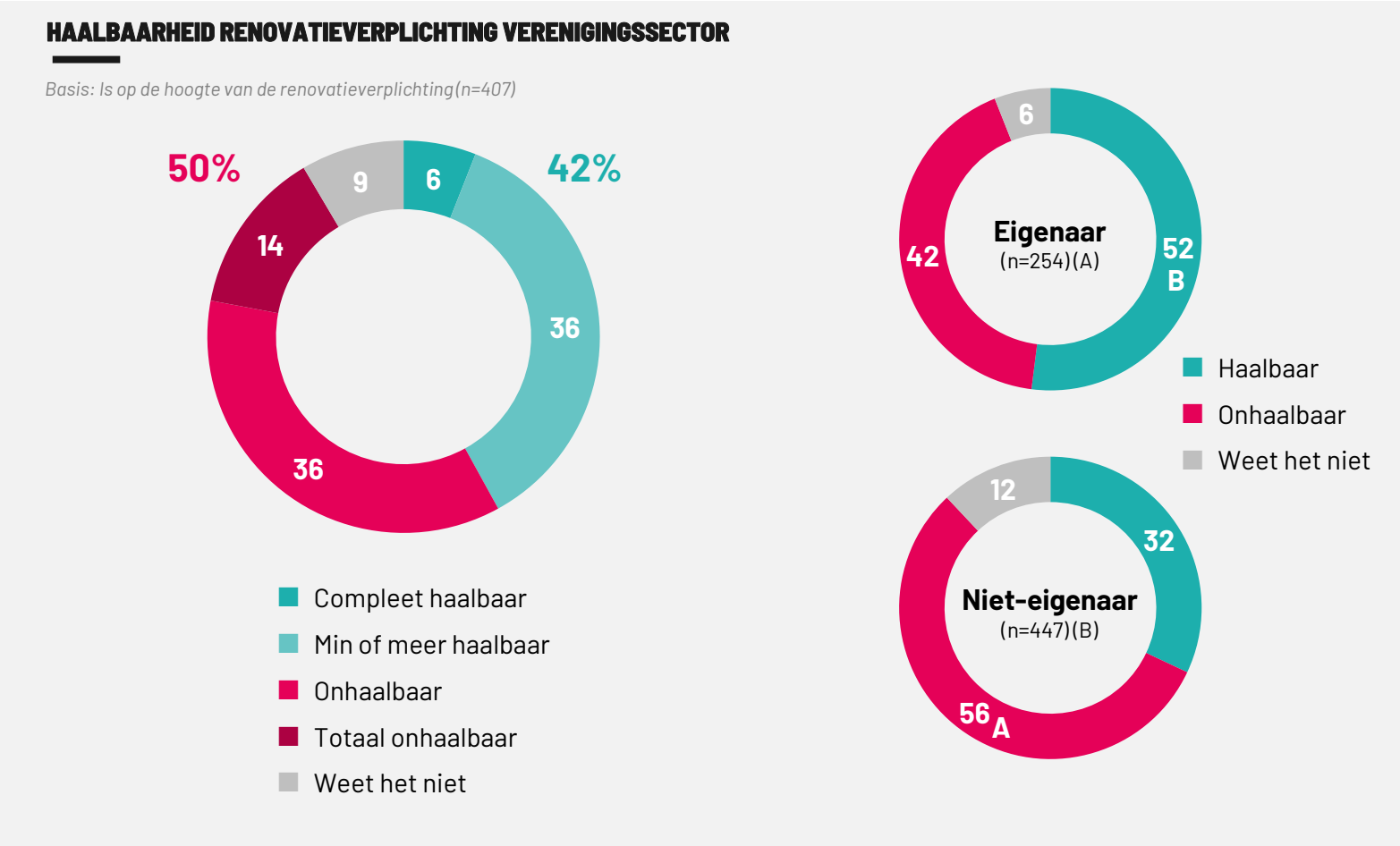
59% Is op de hoogte van de sancties bij het niet naleven van de renovatieverplichting

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q89. Is uw vereniging op de hoogte van de renovatieverplichting voor de aankoop van niet-residentiële gebouwen?
Q90. Is uw vereniging op de hoogte van de sancties bij het niet naleven van de renovatieverplichting?

Over de haalbaarheid van de renovatieplicht zijn de meningen globaal eerder verdeeld. Verenigingen als eigenaar zijn wel opvallend optimistischer dan verenigingen zonder eigendom.

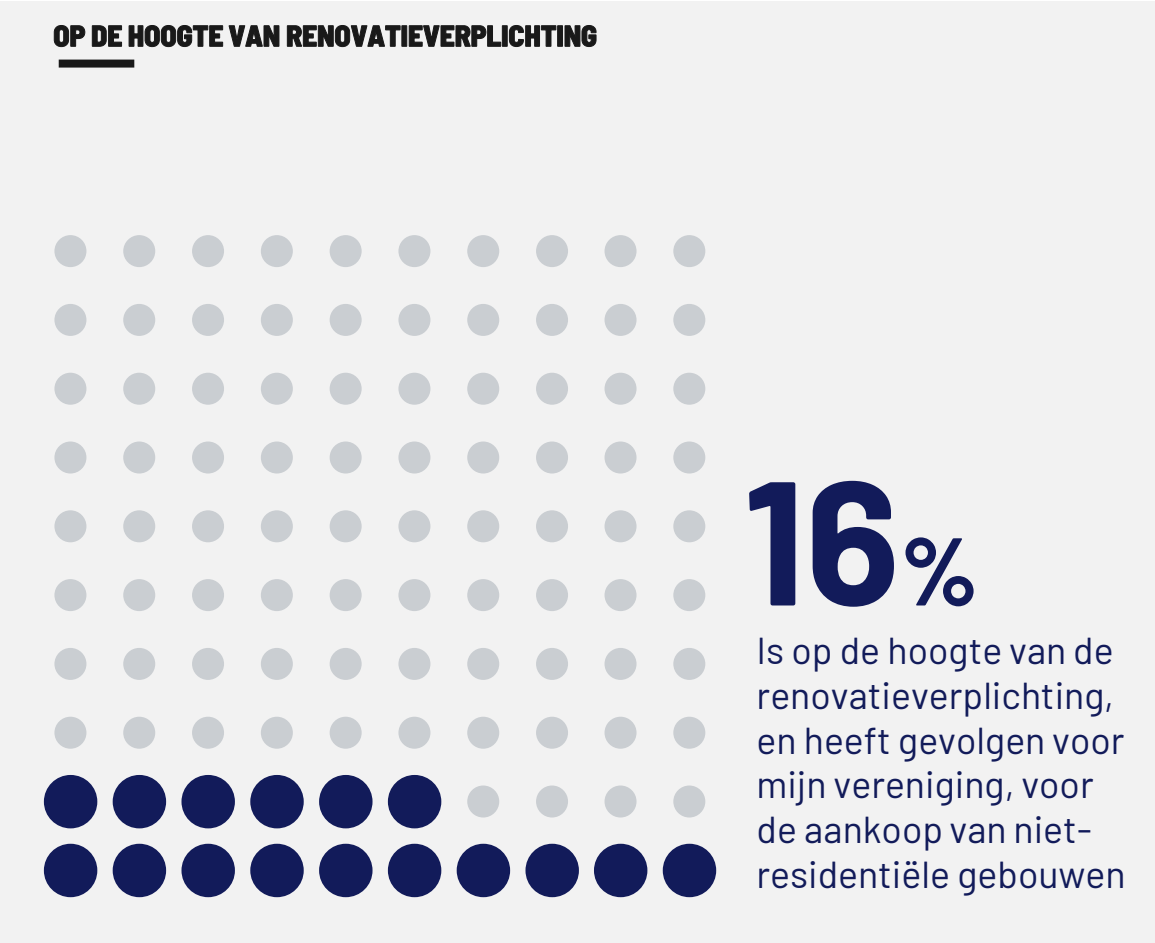
RENOVATIEPLICHT NIET-RESIDENTIËLE GEBOUWEN

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q91. Hoe haalbaar acht u de renovatieverplichting voor de verenigingssector?

Minder dan een vijfde van de verenigingen is ervan overtuigd dat de renovatieplicht gevolgen heeft, waarbij de mogelijke impact op de werkingsmiddelen met stip op 1 staat.

GEVOLGEN RENOVATIEPLICHT EIGEN VERENIGING

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q89. Is uw vereniging op de hoogte van de renovatieverplichting voor de aankoop van niet-residentiële gebouwen?
Q92. U zei eerder dat de renovatieverplichting gevolgen heeft voor uw eigen vereniging. Welke zijn dat?

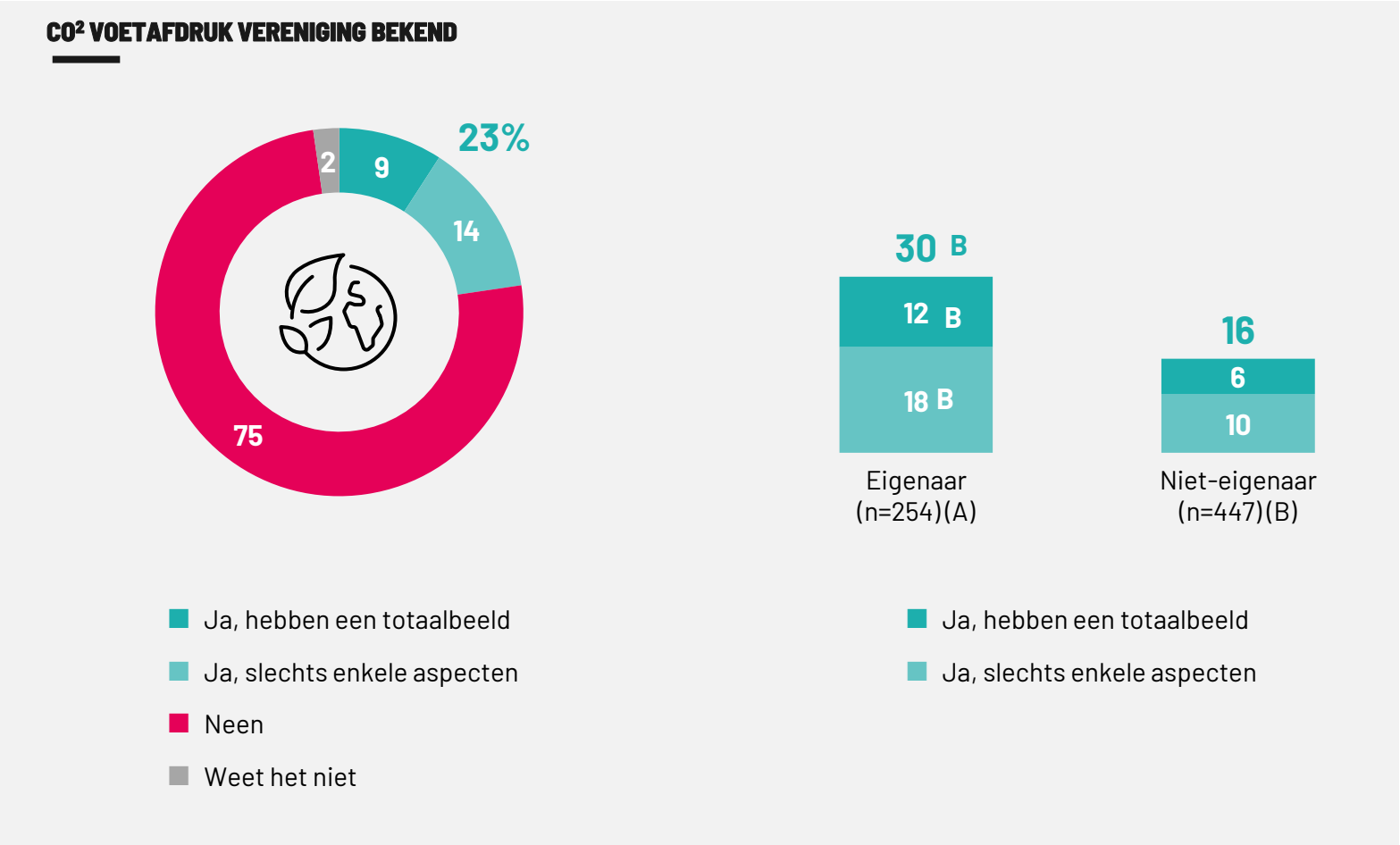

CO² VOETAFDRIJK

2.5

Voor het merendeel van de verenigingen is de eigen CO² afdruk onbekend. Het aandeel dat wel een volledig of gedeeltelijk beeld heeft van de CO² afdruk, mag dan wel significant hoger liggen bij verenigingen als eigenaar, ook hier blijft de meerderheid vandaag duidelijk in het ongewisse.

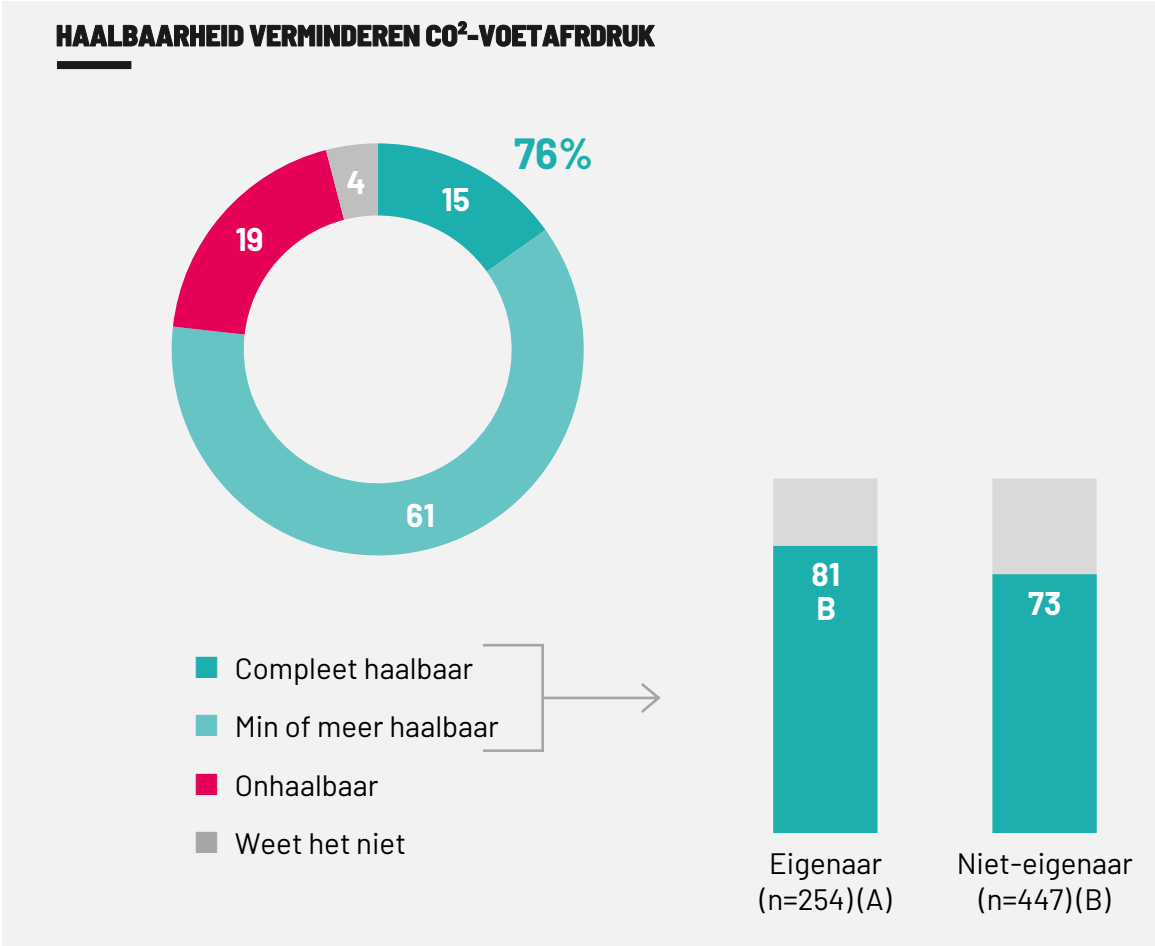
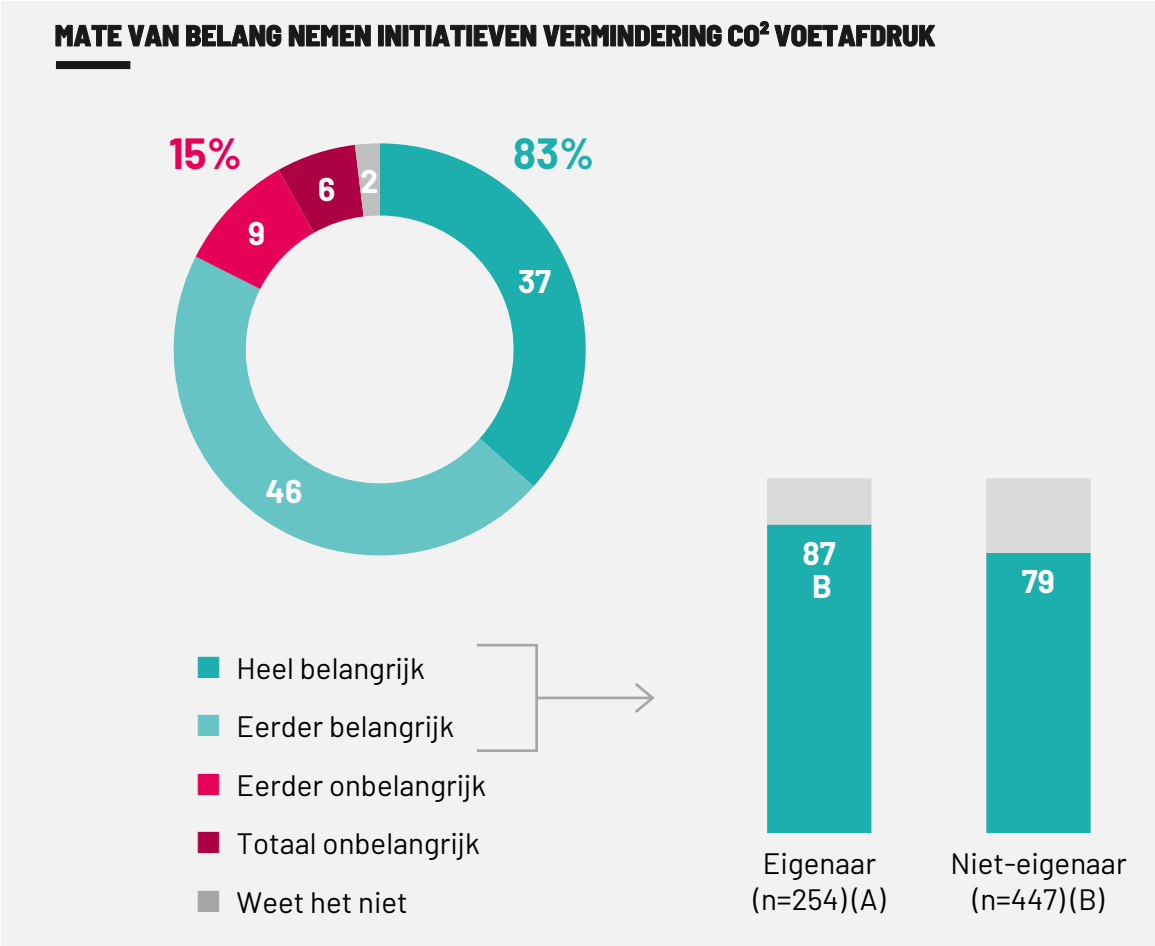
CO² VOETAFDruk

Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q93. Is de CO² voetafdruk van uw vereniging bekend?

De (on)bekendheid van de eigen CO² afdruk, staat overigens niet in verhouding tot het belang dat verenigingen hechten aan het terugdringen ervan, noch wat betreft de haalbaarheid ervan.

BELANG EN HAALBAARHEID TERUGDRINGEN CO² VOETAFDruk

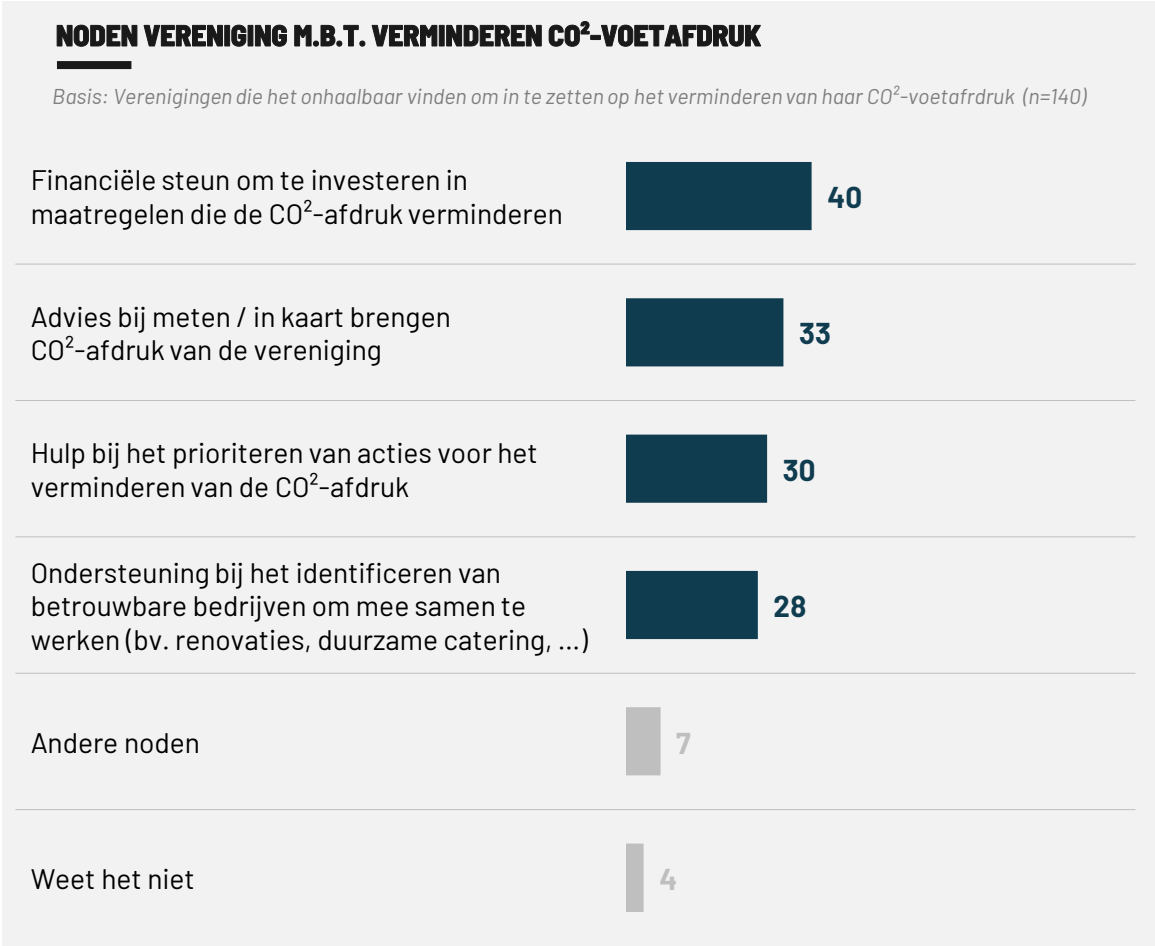
Basis: Totale steekproef (n=701)
Vraag: Q94. In welke mate vindt uw vereniging het belangrijk om initiatieven te nemen die bijdragen aan de vermindering van haar CO²-voetafdruk?
Q95. Hoe haalbaar is het voor uw vereniging om in te zetten op het verminderen van haar CO²-voetafdruk?

Het grootste obstakel bij het terugdringen van de CO² afdruk, blijkt van financiële aard te zijn. Verder geldt 'meten is weten', maar hoe en met wie, daarvoor kan men best nog wat advies en ondersteuning gebruiken.

ONHAALBAARHEID CO² VOETAFDRUK

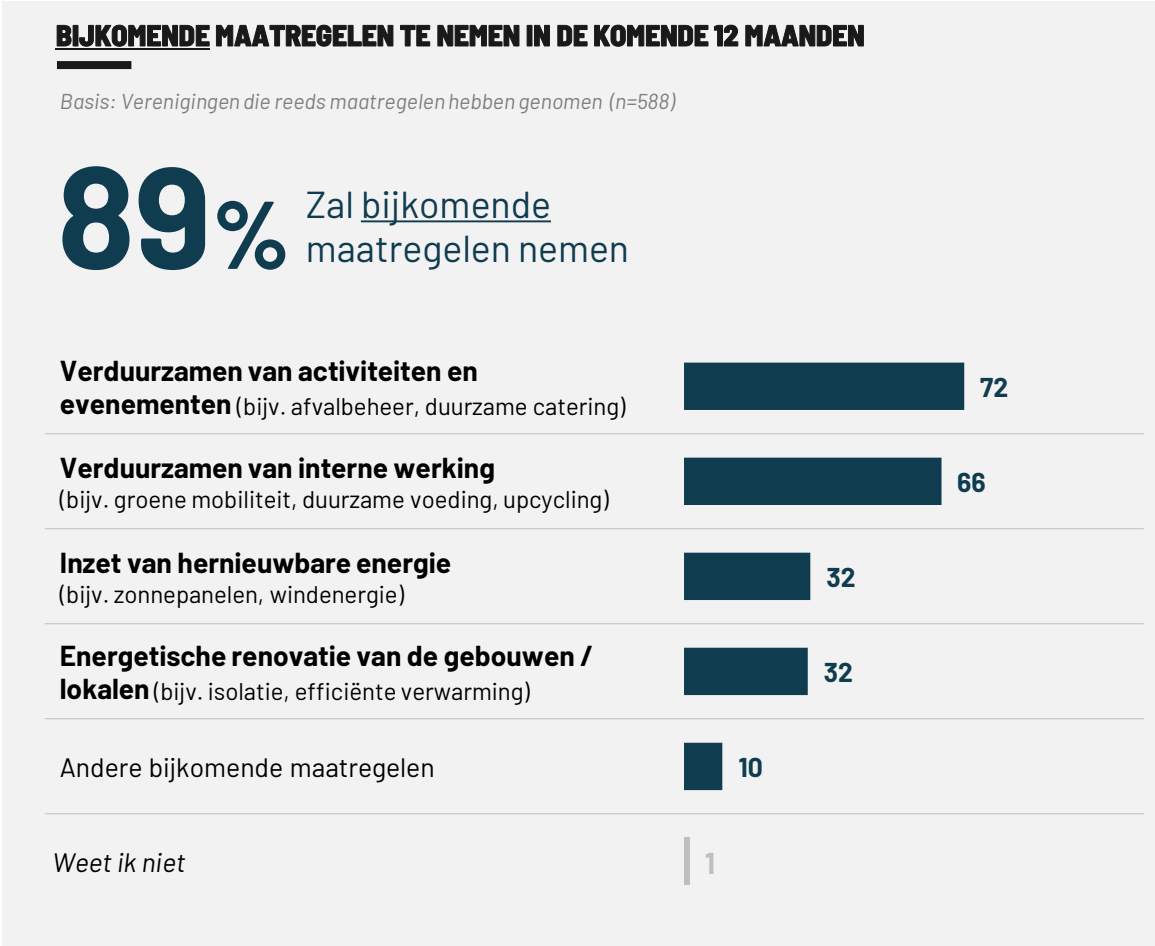
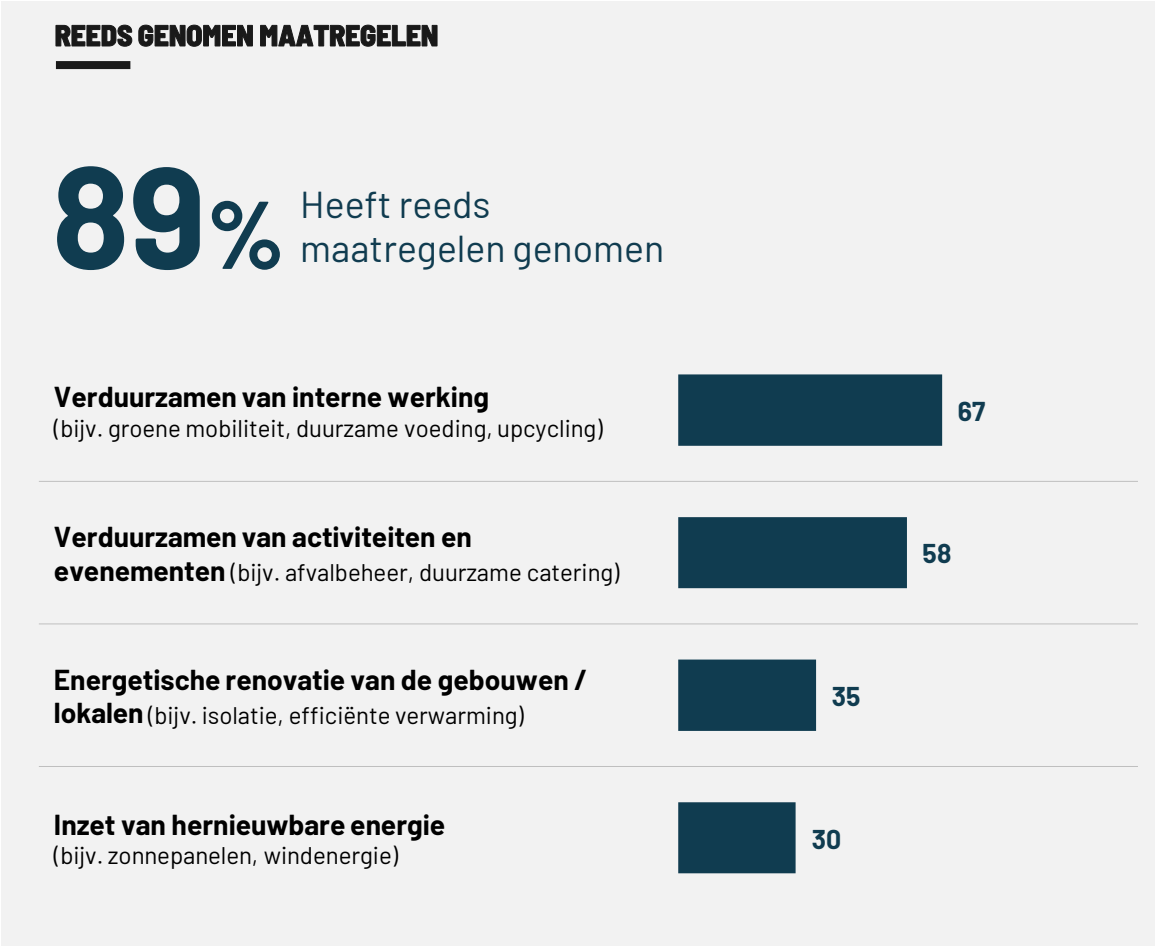

Basis: Totale steekproef
Vraag: Q95. Hoe haalbaar is het voor uw vereniging om in te zetten op het verminderen van haar CO²-voetafdruk?
Q96. Wat zijn de noden van uw vereniging m.b.t. het verminderen van de CO²-voetafdruk?

Maar aan motivatie geen gebrek. Net geen 9 op 10 van de verenigingen heeft reeds maatregelen genomen, waarvan een even groot aandeel stelt dat ze bijkomende maatregelen zal nemen in de komende 12 maanden. Verduurzamen van de activiteiten en van de interne werking, staan hierbij voorop.

REEDS GENOMEN / TE NEMEN BIJKOMENDE MAATREGELEN VOOR HET VERMINDEREN VAN CO² VOETAFDruk

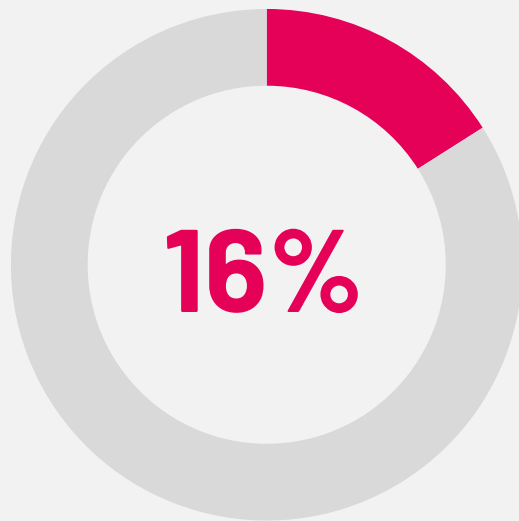
Basis: Totale steekproef
Vraag: Q97. Welke van volgende maatregelen heeft uw vereniging reeds genomen voor het verminderen van haar CO²-afdruk?
Q98. Welke van de volgende (bijkomende)maatregelen is uw vereniging in de komende 12 maanden van plan te nemen voor het verminderen van haar CO²-afdruk?

Heeft men nog geen maatregelen genomen en is men het ook niet van plan, dan komt dit vooral voort uit een gebrek aan noodzaak en/of andere prioriteiten.

REDENEN OM GEEN MAATREGELEN TE NEMEN IN DE KOMENDE 12 MAANDEN

GEEN MAATREGELEN GENOMEN

Heeft nog geen maatregelen genomen

Basis: Verenigingen die nog geen maatregelen hebben genomen (n=113)

Vraag: Q99. Waarom is uw vereniging niet van plan om in de komende 12 maanden maatregelen te nemen voor het verminderen van haar CO²-afdruk?

WELKE REDENEN?

Basis: Verenigingen die niet van plan zijn om maatregelen te nemen in de komende 12 maanden (n=77)

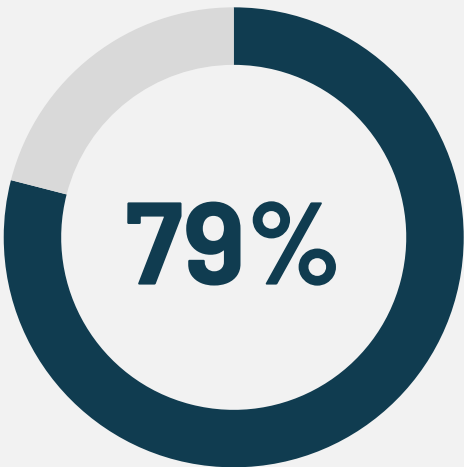
Onze CO ² -afdruk is al laag	38
We hebben andere prioriteiten op dit moment	35
De kosten voor het nemen van dergelijke maatregelen zijn te hoog	23
We zijn niet op de hoogte van de mogelijkheden om onze CO ² -voetafdruk te verkleinen	8
Andere reden	22

Het inschatten van de investeringen nodig voor het terugdringen van de eigen CO² afdruk, lijkt niet zo evident. Meer dan 6 op 10 heeft er op dit moment geen idee van. Wat betreft de subsidies voor energiebesparende maatregelen is ongeveer de helft op de hoogte.

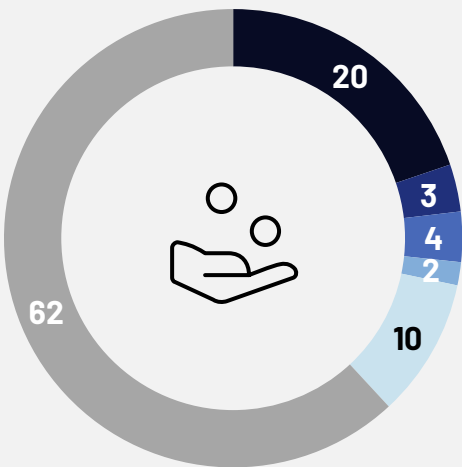
INVESTERING (BIJKOMENDE) MAATREGELEN IN DE KOMENDE 12 MAANDEN / SUBSIDIES

INVESTERING (BIJKOMENDE) MAATREGELEN IN DE KOMENDE 12 MAANDEN

Basis: Verenigingen die van plan zijn om in de komende 12 maanden (bijkomende)maatregelen te nemen voor het verminderen van haar CO²-afdruk (n=542)

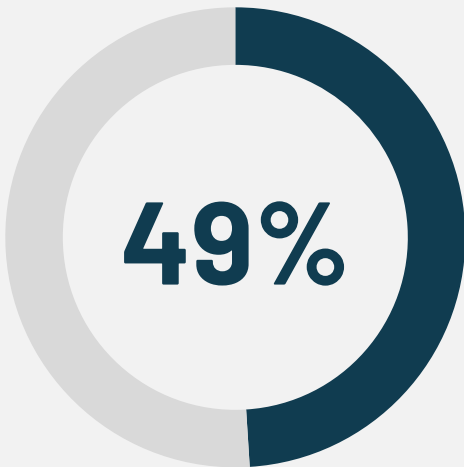

Is van plan om in de komende 12 maanden (bijkomende) maatregelen te nemen voor het verminderen van haar CO²-afdruk

- <= 10.000 EUR
- 10.001 EUR – 25.000 EUR
- 25.001 EUR – 50.000 EUR
- 50.001 EUR – 75.000 EUR
- > 75.000 EUR
- Weet het niet

SUBSIDIES VOOR ENERGIEBESPARENDE MAATREGELEN

Is op de hoogte van de subsidies voor energiebesparende maatregelen

Basis: Totale steekproef
Vraag: Q100. Hoeveel euro is uw vereniging in de komende 12 maanden bij benadering van plan te investeren om haar CO²-uitstoot te verminderen?
Q101. Is uw vereniging op de hoogte van de subsidies voor energiebesparende maatregelen?

BEDANKT

DAVID VERSWEYVELD

Research Manager

 david.versweyveld@ipsos.com

 +32 3 613 00 94

STEVEN BRAECKMAN

Project Manager

 steven.braeckman@ipsos.com

 +32 9 216 22 05

FOLLOW US ON LINKEDIN